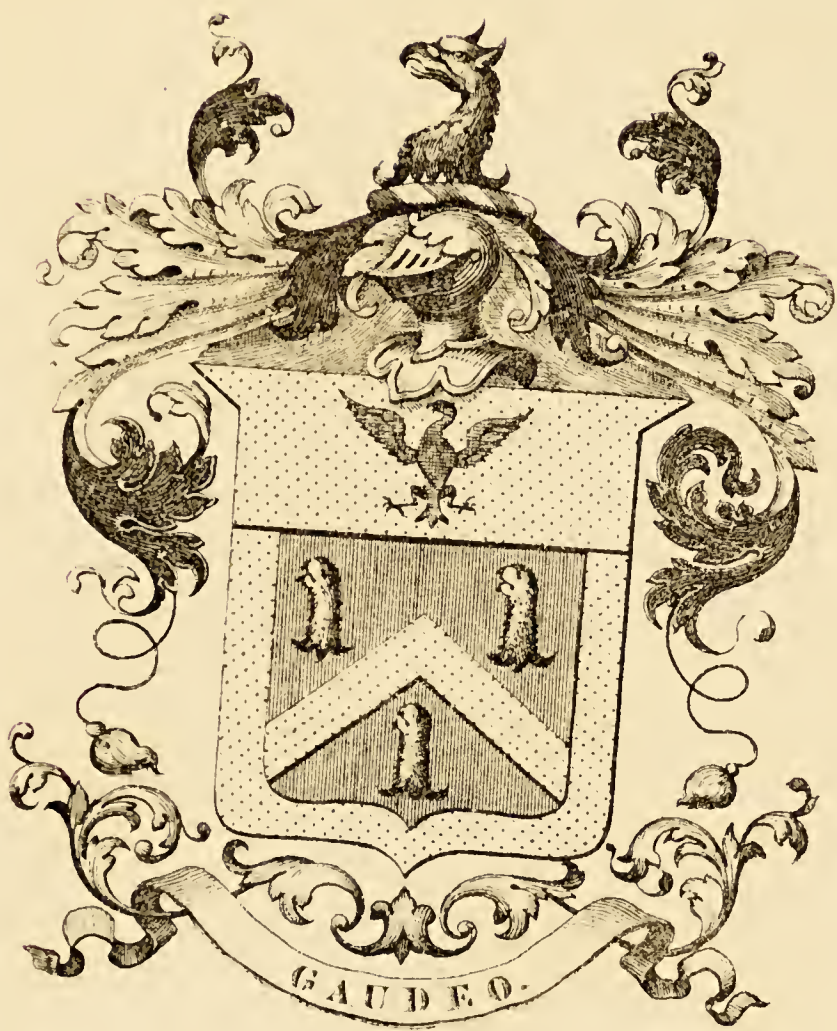
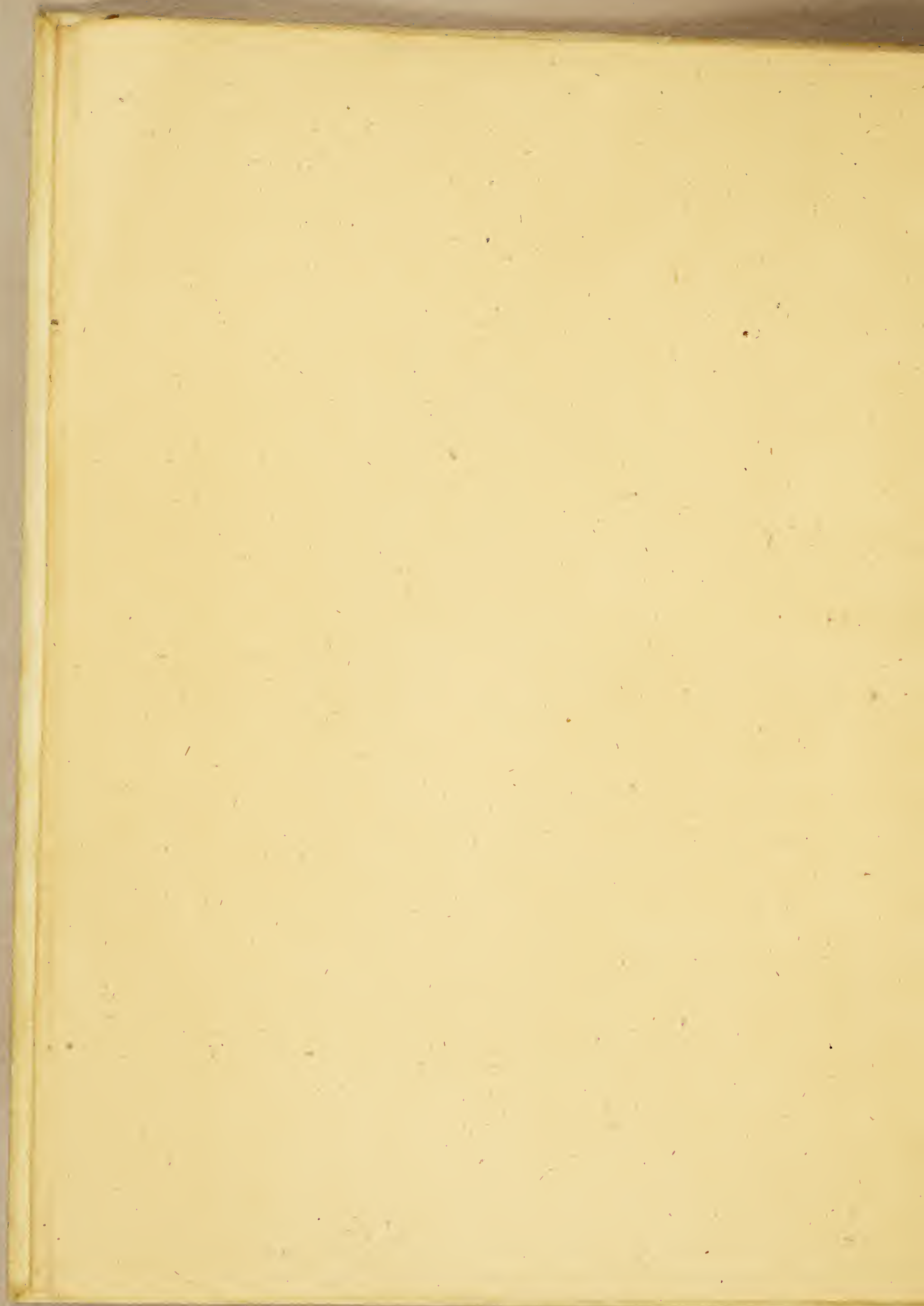

John Carter Brown.

120.74

6/

WILLIAM

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

JOHN

EXAMEN

V A N D E

Valsche Resolutie vande Heeren Bur-
gemeesters ende Raden tot Amsterdam.

Op 't stuck vande

WEST-INDISCHE
COMPAGNIE.

TOT AMSTERDAM,

By *Abraham de Bruyn* by de Regeliers-poort 1649.

EX AMEN

V A N D E

Weste Indische Compagnie

Op 't West-Indisch

WEST-INDISCHE

COMPAGNIE.

TO T AMSTERDAM

Weste Indische Compagnie

(3)
E X A M E N

V A N D E

Valsche Resolutie vande Heeren Bur-
gemeesters ende Raden tot Amsterdam.

Op 't stuck vande

WEST-INDISCHE COMPAGNIE.

Dewijle datter onlangs seecker byandt vande E. E. Rege-
ringe der Stadt van Amsterdam, zijnde niet alleen de peirle
van desen Staet/ maer oock het wonder vande werelt ge-
lieft heeft sijne dubbelsche passie so veel toe te geven/ dat hy
wel bedachtelyck by seecker schrift ghenaeint Copey vande
Resolutie vande Heeren Burgemeesters ende Raden tot Amsterdam,
op 't stuck vande VVest-Indische Comp. getracht heeft de voorszeyde Regerin-
ge in't generael en eenige Leden in 't besonder met onrecht te lasteren/ te
bespotten/ en waert mogelijk der selven goede Gemeente / mitsgaders
oock 't heele Landt tegen haer op te hitsen/ of ten minsten haer by de sel-
ve ganschelijck en t'eenemael verhart te maecten / soo en hebbe ick niet
konnen ledich staen / en met goede oogen aensien / dat soo een loffelijcke
Regieringe/ wiens gelijcke noch in onse Staet noch daer buyten / loopt
de heele werelt deur / niet en is te binden/ alsulcken onrecht soude ghe-
schieden/ en dienvolgens goet gebonden / alle 't geene wat desen Schry-
ver by brengh te gaen examineren / en dat vooz al de werelt te ver-
thoonen / om daer mede vooz soo veel in my is / syn voornemen tegen te
gaen en te breecken.

Ick weet wel dat haere E. E. mijn dienaengaende geen danck sullen
weten/ en seggen sullen/ gelijck oock alle verstandige personen/ dat sulcx
onnoodich is / dewijle het een notoire valsche Coppe van haere resolutie
is/ en een puur gepractiseert schrift/ en dienvolgens niet waerdich eeni-
ge beantwoordinge van andere / als de selve van nature medebzengende
of in sijn selven verbatende. Ebenwel dies niet tegenstaende/ heb ick dat
willen doen/ om reden voorsz. en met eene te wederleggen de swache ar-
gumenten die desen Man by brengh tot bewijs van sijn ghesustineerde
mits-

mitsgaders om elck een t'ontdecken sijn malitieuſ hert/ ende aen te wijsen de grobe plompigheden die hy gebuycket.

d'Oorſaek die desen Schryber / hier toe gedrongen heeft / is/ soo het schijnt / om dat haere E. E. met hem en veel anderen van sijn humeur tot noch niet en hebben konnen verstaen met Portugael te breecken tot maintement bande West-Indische Comp. en schijnt daer over soo ghestoot te zijn/ dat hy upt wraeckigierigheyt dit heeft bedacht en ghedaen/ secker wel een slechte reden/en daer over hy hem selven veel eer behoort te schamen/als sich te storen/ gelijc hem in desen sal aengewesen werden.

Ende by der handt nemende/ 't gene hy sustineert in't aduys van Ed. Heer Burghemeester Oetges, namentlijck / datmen de VVest-Indische Compagnie by alle middelen behoort te helpen en die te poogen te herstellen: Staet voer eerst te noteren/ dat hy al de werelt gaerne soude wijs maeken dat de Heer Burg. Oetges van soodanich aduys is / dat voer eerst een groote leugen is/ want die Heer is al te wijs daer toe/ dat hy die de eerste stem heeft/ van so slechten oordeel soude zijn/en so slechte reden daer van oock soude geven gelijck wy terstont sullen hooren. Wel is waer dat sijn Ed. van aduys is datmen de VVest-Indische Comp. behoort te assisteeren soo veel den Staet en ghelegentheyd des Landts vermacht, maer hoe veel verscheelt dat van't geene desen Schryber ons gaerne soude wijs maken/ een kindt sou dat wel oordeelen. Soo is dan dat sijn eygen susteinie ende wil in effecte seggen/ dat den Staet van 't Landt de VVest-Indische Comp. wederom behoort te herstellen, dat is haer aen haer verloren Brasil, Angola, en St. Thome mitsgaders aen haer gelede schaede te helpen, en tot dien eynde met Portugael dadelijck te breecken, en 't selve voor eerst te water, en als dat niet lucken wil dan oock te lande aen te tasten, voorts oock eenige duysent Soldaten op nieu weder na Brasil te senden beneffens een goet getal oorloch-schepen om de Rebellen en die van Portugals Brasil daer mede soo te water als te lande offentelijck aen te tasten, ten eynde om soo wel Portugal als haer Brasil daer toe als met geweld te dwingen, gelijck dat desen Schryber by stucken en brocken / in sijn gepractiseerde aduysen ghenoechsaem te kennen geeft/ sich selven schamende dat soo teffens upt te werpen/ ende d'een of d'ander van die Ed. Regeringe op te dringen/ zessende van de school-Jongers over sijn groote en tastelijcke leugen en plompigheyt selfs bespot te worden. Durvende in't aduys van den Ed. Heer Burg. Oetges sich niet verder dienaengaende openbaren/ als datmen de VVest-Indische Compagnie by alle middelen behoort te helpen, en die pogen te herstellen, bedeckende alho sijn voer seggen achter die weynich woorden/ by alle middelen, meenende daer by nochtans al 't geene ick hier boven heb verhaelt.

Onlangs is by secker Tractaetge ghenaemt Haerlems schuyt-praetge, aengewesen dat de Hooge Regeeringhe des Landts niet schuldich noch gehouden is op soodanige wijs de Compagnie van West-Indien te helpen/ tot herstellinge van haer verballen Staet / ja dat sy sulcx niet vermacht

mach te doen / dat soo sy dat dede daer seer qualijck aen soude doen/ ende hoe verde sy daerinne maer behoorde te gaen : ende soudet / mijns achtens daerom een dwaesheyt van my zijn / dat ick dat hier weder gingh verhaelen/ en mijn werck niet een ander mans verstant en woorden wou gaen versieren : soo wipse ick dan elck een daer heen/ en achte dat niet anders meer van penant daer toe kan gesept werden : mijn selven daer mede conformerende : Alleenlijck sal ick dit hier noch daer by seggen/ dattet my wel vzeemt geeft/ dat de Hooge Regeringe des Landts/ so een oncedelijcke en op 't hoochste haeren Staet schadelijcke sollicitatie met sulcke patientie verdraecht en aenhoort / dat ick my niet ghenoech kan verwonderen over het groot onverstant / en de stoutigheyt van dese luyden/ die het heele landt deur op schuyten en wagens / in stegen en straten op alle byploften en maeltijden en by na in alle geselschappen de mondte daer van vol hebben / d'een dit d'ander dat by brenghende tot bebestinghe van haer seggen / gelijkmen in dit liebe schrift dat alles ten naesten by/ by een versamelt heeft/soeckende die paerden dreck elck een vooz oprechte Spaensche bygen inde handt te stecken en te verkoopen. 't Is wonder dat dese stoute menschen haer niet en schamen de Hooge Overigheyt dus lastich te vallen / ende de seive sulcke groote en swaere saecke vooz te leggen : wel en zijns niet genoegh gheleert / met haer voorige meenichvuldige quade raden en voozslagen/ diese met diengelijcke onbeschotheyt en importuniteyt hebben vooz ghedrungen ? en daer van men nu soo veel berou heeft alser dagen in 't Jaer zijn : zijns noch niet genouch gheleert haer stil te houden en de Hooghe Regeeringhe die saecke te bevelen / om daerinne te disponeren so als haren goeden Raedt best sal gedragen/ sonder selfs dit of dat vooz te slaen/ en gelijk als betoobert daer op te staen? Hoe wepnich considereren sy daer in het ghemeene beste/ maer 't is haer alleens wiens hups datter brandt als het hare geen noot heeft/ sy wilden datse geholpen waren al sout alle andere Ingesetenen haer welbaert kosten/ als siende maer alleen op haer particulier. Sy passen daer niet op/ wat groote onhepleen/ wat bloetstortinghe/ wat jammer/ schade en ellenden daer upt sullen ontsaen/ als men maer haer appetijt wil versadigen/ en 't oorloch's mes in handen nemen en dat gebruycken/ och watte quade Christenen! hoe verre sijn sy vande waere Reformatie afghedwaelt. Maer dat overgeslagen : laet ons de redenen eens gaen examineren die desen lieben Schijpvers bloedt-pen by brenghet / tot bebestinghe van sijn seggen.

Vooz eerst dan seyt sy in sijn leugenachtich adbps vande Ed. Heer Burg. Oerges : Dat het afgaen vande V Vest-Indische Comp. inde Stadt van Amsterdam, de Neeringe, Coophandel en Scheeps-rederyen oock doet afgaen. Een openbare leugen:want in't regart van de Brasilsche Negocie/wat die daer vooz is vermindert dat heeft de Portugaelsche wederom toegenomen/ so veel wepnighe Supcheren als wy nu upt Brasil kypgen/ soo veel meer halen wyder upt Portugael/ so veel minder Coopvaerdye-schepen als nu der-

waerts vaeren/soo veel meer Capers en Oorloch-schepen varen nu daer heen/ soo veel minder Coopmanschap nu daer heen vaert / soo veel meer ammunitie van oorloch en ander krijchs-gereetschap gaeter derwaerts/ en soo veel minder Cooplieden / Schippers en Passagiers nu daer nae toe gaen/ soo veel meer Officieren en Soldaten varen daer heen : Doch genomen de Reeringhe/ Coophandel en Scheeps-rederie deser Landen was al ten deele door 't afgaen vande Compagnie oock mede wat afgegaen/ salmen om dat weynige/ den gantschen Staet periculiteren/ en in een openbare swaere en kostelijke oorloge treden/ die sesmael meer swa-richepts ons sal by brengen/ als dat weynige importeert? seyt alle man sulcx niet mede van onsen oorloch tegen den Coninck van Spaengien? namentelyck dat d'ophoudinghe van dien / oock is d'ophoudinghe vande welvaert/ traefich en neeringe ; maer ick braghe ofmen die daerom we-derom behoort te vorderen ; Ick meen wel neen.

De reden die hy hier toe by brengt / Is dat de Heer Burg. Oetges nu aen de Compagnie so veel Ossen niet en verkoopt als voor desen ; secker wel een slech-te reden : want kopen die nu geen andere / jae hout sijn Ed. die nu over? Neen.

Ten tweeden seyd hy : Datter noch meenich Negotiant ende Coopman be-durven sal worden door bankeroeten, die gewisselijck, so geseyt wort, sullen moe-ten volgen, indien de Compagnie niet gemeinteneert wort. Een rechte molick om de kinderen of onnoosele vogelen verbaert te maecten / ey liebe secht my waer deur? om dat haer actien tot niet sullen loopen? die gelden im-mers nu alree weynich genouch / en of die by de maintainue al thien ten hondert hooger loopen / wat kan dat helpen? die nu door den slechten staet vande Compagnie niet al gefailleert en is en sal/ of sy ghemainte-neert wert of niet/ niet faileren/ dat is secker. Hoe weynich dat hy sijn eygen seggen gelooft dat blijkt daer upt/ dat hy segt/ so geseyt wordt, epn-telijck wie en verstaet niet datmen de Compagnie sal maintaineren? maer de questie is hoe.

Ten derden seyt hy : 't Is oock te vreesen, hoe lichtmen het oock wil op-ne-men, dat het Grau eens mocht op de been komen en haer aen d'een of d'ander Bur-gemeester, dieder geen schult in heeft, vergrypen. Een tweede bulleback: lieve segt my wat grau? de gemeene man van Amsterdam? ghy zijt verdooft/ wat heeft die daer mee te doen? wat interest heeft sy daer in? stelt haer de Compagnie niet te werck/so stelt haer een ander te werck/gelijckmen dat oock siet ; Oock wert de Ed. Regeeringe van Amsterdam van haer grau al te seer ontsien en bemindt om tegen haer op te staen / wanneer heeftmen dat daer gesien? en of sulcx geschiede / wie soude d'opstoochers daer van zijn? niet de Bewinthebbers of desen Schypver en sijn's gelijc-ke? maer sy beginnen dat eens.

Ten vierden seyt hy : Vant het schynt en men roept het heele landt deur op de qua wille van Amsterdam, en dat die hem niet en behoort te kanten tegen de ge-heele Regieringe. Wie isser meer gelegen aen de welvaert en qualickvaert vande

bande Compagnie als Amsterdam: daerom moetmen oock ghelooven/
dat sy de welvaert van haer Burgerz/ de vergrootinghe van haer Ne-
gotie / Coopmanschap en Schipvaert soo wel soeken als d'andere
Steden: hoe staet het haer niet by haer meeninge te seggen: hebben sy
niet hare byse stem? staense onder d'andere Leden: men examincert haer
redenen onpartydich/ men sal bebinden dat sy de rijpste zijn/ maer hoort
doch watter volcht / om wat oorzack sy haer behoorde te laten seggen/
om so een swaere oorloge aen te bangen/ na't seggen van desen Schryver.

Ten vierden seyt hy: Datmen sich daer toe behoorde te laten bewegen door
't gekarm van so veel bedruete, onnoosele VVeesen, VVeduwē ende andere een-
voudige menschen, die haer gelt aen de VVest-Indische Compag. hebben gegeven.
O slecht verstant! hebben sy dat gedaen op 't begeeren of op 't bevel van
de Ed. Regeeringe? neense/ hebben sy daer ober wel eens met haer raet
geleest? neense/ hebben sy dat niet upt haer eygen selven ghedaen? jaese/
heeft de Ed. Regeeringhe de Compagnies middelen onder haer? neen-
se/ of zynse haer wat schuldich / datse haer onthout? neense / wel soo en
suyt oock dit seggen niet beter als een tang op een varcken/ of men most
generalijck vast setten / dat het Landt alle particuliere schade en banc-
queroeten schuldich zijn te vergoeden / of meent dese nar dat hy de reso-
lutie van 't landt van de Comp. te maintenirē/ sy alle de schulden van
de Comp. sullen aennemen / soo zynse vert verdoolt/ en so niet/ waer toe
dienen dese redenen? of ghenomen de Comp. krijcht haer lant weer/ sijn
dan dese luyden verseeckert van haer gelt? in't minsteniet.

Ten vyfde wil hy seggen: Dat by foute van dien, die vande Ed. Regeeringe
pryckel sullen loopen om van d'een of d'ander droncken hooft en onverlaet van
Matroos of Soldaet van die over komen en niet betaelt wordē, na't leven gestaen, of
sogeteyckent te worden dat het al haer leven haer sou heugen. Ten fraye reden/
waert dat die bande Regeeringe al t'samen kinderen waren / 't is won-
der dat hy het blaffen bande honden mede niet en allegcert / daer sal wel
sorg ghedragen werden/ dat alle Matrosen en Soldaten die van Brasil
komen/ en die bande Regeeringe daer heen zijn gesonden/ pzoimt betaelt
worden/ en alwaert schoon niet / soo en sal niemant het hert hebben dat
te dencken/ en soo dat echter quam te geschieden/ soo salmen sien dat geen
hondt die gebeten sullen hebben, so ick die Regeeringe maer ten rechten ken.

Ten seften seyt hy: Om dat sy altoos neffens de Oost-Indische Comp. geoor-
deelt is een vande beste zenuwen van onsen Staet te zijn. Jae wanneer? doense
noch in fleur was/ doense rijk en machtich was/ doense thien of twaelf
duysendt man van haer selven konde onderhouden met dertien en meer
schepen van oorloge/maer dat is vergaen/door diense na sijn eygē seggen
nu niet een stuyver heeft, noch oock eenich credyt.

Ten sebensten seyd hy: Om datse altoos dienstich voor de Negotie ende
Scheepvaert is, daer 't welvaren vande Stadt van Amsterdam in bestaet. Dat is
wel waer / maer en is nochtang van sulcken ghewicht niet / datmen ter
saecke van dien/ den heelen Staet in een generale nieuwe ober-Zeefche
oorloch

oorloch sou werpen/ de swarigheden waer van niemandt die leeft kan te vooren sien noch weten.

Dit zijn dan de seben redenen die desen Schrijver in 't ghepractiseert advijs van de Heer Burg. van VVaveren by brengt/ die inder daet geen halve goede reden konnen uyt maecten.

Tredende tot het advijs vande Heer Burg. Bicker, die eben vande selfde stoffe is als de voorgaende / namentlyck een puur ghedichtsel van desen Schrijvers losse hersenen. Hy tracht dan desen Heer te beschuldigen van advijs te zijn/ Dat de Comp. niet te salveren is, datse verloren is dattet beter is dat alles verkocht wort, en de Negocie, te weten, van Guinea mitsgaders de reste, en de kust van Africa open gestelt voor elck een van desen Staet. Wel wat heeft syn Ed. hier aen missept? heeft hy geen byse stem so wel als een ander? kunnen dienaengaende hem hooger beschuldigen als van geen ghesont advijs te zijn? en als hy 't so geboelt waerom sou hy dat niet mogen seggen? behoortmen hem daer ober te blameren/ te taxeren/ en op schuypen en wagens uyt te krijten/ gelijk of hy een byandt van 't landt waer? secker dat is niet wel gedaen/ en doetmen syn Ed. daer mede het meeste ongelijck vande werelt/ en wat is daer aen gelegen dat hy van dat advijs is/ hy breekt en maekt de wet niet alleen/ 't hangt aen syn seggen niet/ laet ons eens gaen examineren/ wat hy seyt / of het schijn van waerheyt heeft of niet.

Desen Schrijver bekendt datse niet een stuyver heeft noch oock credit. Iffer dan niet verlooren na syn eppen seggen? en gelijk syn Ed. verstaet dat het Landt haer niet schuldich is/ noch gehouden soo veel aen haer te kost te leggen / isse dan niet verlooren. Item: als syn Ed. verstaet dat al watmen aen haer te kost leyt te vergeefs is en niet sal helpen / isse dan niet verlooren? als sy aen d'een zijde niet raetsaem bint om harent wil in een nieuwe sware oorloge met Portugael te treden/ ende aen d'andere zijde siet dat sy daer mede niet en wilt accorderen / of Portugael so onredelijcke conditie voorlept/ dat sy daer geensints na wilt lusteren/ en dien volgens de handelinghe laet dypben/ isse dan niet verlooren? nu dat vast geset zijnde datse verlooren is/ so staet oock vast datse niet te salveren is/ als oock dattet dan beter is dat alles verkocht wort en tot geldt ghemaect, ende de Negocie open gestelt voor elck een. Ick vrage dese Schrijver of syn Ed. ongelijck heeft/ van als dan niet te konnen bevroeden datter yets goets afkomen sal, ende te sustineren/ dat al 't gelt in 't water sal gesmeten zijn, datmen daer aen sal besteden. Wel heeftmen nu twee Jaren lanck dat niet gesien? is alle 't gelt niet in een bodemlose mant gheballen? isser niet al ons woelen en draben pet meer als wint gedorst? heeft syn Ed. niet gelijk? en ist niet waer? als hy seyt/ dat hy 't lang te vooren heeft sien komen, dat het so sou uytvallen, en dattet niet anders na sulck huyshouden kost uytvallen. Claecht syn Ed. niet met reden over de veelheyt vande Camers? over de veelheyt vande packhuysen? over de veelheyt van Bewinthebbers, Boeckhouders, Dienaers en gerit alser aen elck Camer was? heeft syn Ed. als een wijs man/ een quaet eynde voor

voor de Comp. daer uyt te gemoet gesien, wat dunctije heeft hy geen gelijk
 ghehadt? isser niet op ghevolcht? neemt het dat sijn Ed. gheseyt heeft/
 Dat de Camers malkanderen hebben bedrogen, datse ruyten en tegen malkanderen
 stalen, die maer kost ende dorst, dat die rijk wiert, en de Comp. arm, ist niet waer?
 waerom hem daerom geblameert? en gelijk daer ober in een blau boec-
 je te toon gestelt? en booz so veel den Schrijver belangt / het Grau ober
 gegeven / om vermoort of geplondert te werden / fop / fop / salmen so eer-
 waerdige Heer / so grooten Patriot van onsen Staet / so qualijck beloo-
 nen? heeft hy daer soo qualijck oock aen gheseyt? Laet de Brabanders ende
 VValen nu eens sien wat Baronien sy daer uyt sullen halen, als hy weet datse daer
 op haer reeckeninge gemaect / en haer daer ober veelmaels beroemt had-
 den / wel mach een Burgemeester van Amsterdam sijns Burgers pdele
 roem niet verbijten? daer 't Godt in t Paradijs met sijn exempel ons
 leert? Maer laet ons voortgaen / wat swarigheyt moudeert de Heer
 Burgemeester meer? Dat hy het Recif voor verlooren hout, so de Portugysche
 Vloot uyt is, wel is dat wonder dat een out wijs man swaer hoofdich is?
 is hem dat sulcken schandt dat hy daer ober verdient gheschabotteert te
 zijn? ist niet te duchten datse te water daer nae toe is? vzaecht dat eens
 de Zeeusche Remonstrant maecher / die set het vast / wie sal hem ober de
 stoute onbeschaemtheit deses Schrijvers niet verwonderen? wel wat
 gebeurter al inde werelt! ist niet wel gesept en besloten? het Recif verloo-
 ren dat het dan met de rest gedaen is, en waerom blameert men dan dien goe-
 den Heer? ist mede qualijck gesept? Datmen na Vranckrijck niet en behoef te
 gaen, om aldaer een Middelaer tusschen Portugael en de Compagnie te soecken,
 daer sijn Ed. wel expresselijck sulcx op sijn voorgaende presupoost son-
 deert / en noch daer hy seght / dat hy na syn gevoelen spreekt, heeft sijn Ed.
 bande tegenwoordige regeringe des Cardinaels en de sijne dat geboelen/
 Dat de selve noch desen Staet noch de V Vest-Indische Comp. yets goets is gunnen-
 de, noch 't welvaren, noch d'eenicheyt ende de ruste in Vranckrijck selfs niet seer en
 soect, en dat de Staten des Rijcx wel van herten wenschen, dat de schamele Gemeen-
 te so tyrannelijck niet en wierde uytgeput alse nu doet, en dat sy oock geerne den
 vrede so wel sagen als wy: so is hy dat alleen niet hier in't lant / noch de hon-
 derste niet / maer pait dat so publiquelijck gesept / en in spetie remant na-
 gedupt te zijn? in geenderley manieren / wat heeft desen Schrijver dan
 daer mede booz? niet anders als om heel Vranckrijck sijn Ed. waert
 mogelijk op den hals te smyten / of ten minsten hem aldaer verdacht en
 gehaet te maechen met alle syne Vrienden / schoone procedures / daer alle
 eerlijcke zielen van grubelen: Ondertusschen vzaech ick oft qualijck ge-
 sept is van sijn Ed. dat hy om die redenen / selfs noyt en heeft konnen geloo-
 ven dat van Vranckrijck yet goets voor de V Vest-Indische Comp. sou konnen ko-
 men, staet hem niet toe sijn geboelen recht uyt te seggen / en iuffer uyt de
 mont te spreken als 't tijdt en stont is? wanneer salmen dan doen? wat
 soecktmen dan hier onder? niet anders als datmen alle gheintresseerde
 van de West-Indische Comp. desen goeden Heer met alle de zijne en die

van sijn adbyss zijn geerne op 't lijf sou hitsen / om haer by d'een of d'an-
 der occasie afront te doen / ten minsten by dat middel by al de wereldt
 verdacht en ghehaet te maechen / en naegheduyt te worden / dat sy alleen
 waren d'oorfaeck van d'onderganch van de Comp. daer sy doch soo on-
 noosel van zijn alst jongste kindt in 't landt. Desen Schryber voortgaen-
 de in sijn desseyn / beschuldicht sijn Ed. van dat hy sustineert / Dat de Ne-
 gotie moet open staen en niet bedwongen zijn, en dat de Compagnien van Negotien
 halve Monopolien zijn. Van ick vrage of ymant van verstant dat loochent?
 waerom sijn Ed. dat specialijck dan verweten? nergens anders om als
 ick heb gheseyt / buyt hem sieje wel hy is de man met al de sijne die oor-
 faeck zijn van u schade. O quade ziel! ghy behoort u te schamen sulcx te
 dencken / ick laet staen te laten drucken. Dat sijn Ed. de Bewinthebbers
 naduyt dattet haer eygen schult is, datse niet wel toegesien hebben, datse ghenoech
 syn ghewaerschout van der Portugysen comployt ende verrает, maer dat de Com-
 peers het alleen woude regeren. Is dat gelogen? neen / maer de rechte vier-
 kante waerheyt / en wie daer breeuer bescheyt van wil hebben die spreec-
 ken Sr. Grevingen Sr. Abraham de Vries aen / daer onder leggen al-
 le de stucken daer toe dieneude / maer waerom de Heer Burg. des niets
 tegenstaende daer ober gheblameert? niet anders als om hem booz die
 man uyt te kypen / die oorfaeck is / van dat de Regeringe bande Comp.
 nu soo inden haet is / 't is hem ghenoech op wat manier hy dien goede
 Heer maer kan bekladden / fraye stucken die niet veel en deugen! noch
 gaet desen Schryber verder / en duypt de Heer Burg. na / dat die de Be-
 winthebbers bande Comp. noch bespot / in dese hare ellendige staet / als
 hy seyt / dat sijn Ed. soude gesept hebben / Laet nu eens sien watte mannen het
 zijn, een groote leugen / hoewel sijn Ed. dat by staet en elck een / en daer
 niet veel aen verbeurt en is / want sy 't wel verdient hebben. Desen
 Schryber gaet voort ende beschuldicht sijn Ed. van dat die inde verga-
 deringe van Amsterdam soude gheseyt hebben. Dattet beter is datmen let
 hoe het met alle de Alliantien tusschen onse nabueren Staet. Item: Dat wy daer een
 waeckende ooge op hebben. Item: En dat wy de handelinghe tusschen Vranckrijk
 ende Spaengien niet laten loopen dryven, of wy daer in niet gheintresseert waeren.
 Item: Dat desen Staet wel een groote mislach ghehadt heeft dat sy van Munster ge-
 gaen is, om dat sy dan allesints kennis af ghehadt sou hebben, en als Middelaer ver-
 socht geworden zijn, daerse nu allesints uytgestooten blyft. Item: Dattet oock een
 groote mislach is dat wy van dese Stadts wegen niet beter en letten op de Negotie in
 Oosten, daer yder van onse Nabuyren so na loert, en ons deselve so geerne ontrecken
 sou ende daer na trachten, Maer ick vrage alle eerlijcke goede verstanden en
 Patriotten of sijn Ed. geen groot ghelijck daer in heeft / ja een kindt sou
 dat oordeelen / wat comt het stucke bande Comp. hier by inconsideratie?
 daer de gemeene Staet ten besten genomen maer groote kost en last van
 te verwachten heeft / sulcx dattet in dat regart te wenschen waer / dat de
 rest van Brasil al me wech was / soo mochtmen sien noch een goet stuck
 gelts te kypen om de Comp. haer schulden daer me te betalen. Maer
 neen

neen dese Schryver acht dat voer sulcken grooten misflach en fout / dat hy noodich vindt sulcx in een eenwige Register te setten / en al de werelt bekendt te maecten / besiet wat gecken datter al zijn : Daer na beschuldicht de selve desen goeden Heer noch van dat hy de Ordinaris Ambassade nae Spaengien en Vranckrijck recommandeert , om redenen dat het seer schadelijck is , dat van wegen desen Staet niemant daer en is. Wel / is dat niet wel gedaen / datmen soo goede saecke recommandeert ? wat valt daer op te seggen ? spreekt upt de borst / soo behoestmen na u meeninge niet te gissen. Dat voorts de Heer Burg. geen goet contentement en heeft inde hooge ongeschiede demandes van den Pensionaris Boreel , en daer over syn gevoelen seyt : wat is hy daer in te bestraffen ? doet hy daer in niet als een eerlijc Regent betaemt ? of veel licht wil desen Schryver daer mede ghelijck als van ter zijde den Pensionaris Boreel een steeck geven / van dat die te onredelijcke deur anders doet , en verlegen sit met eenighe vaste goederen , die hy met eeren geerne sou verkoopen , een groote zoo mosselen ! Ick braghe of syn Ed. geen reden en heeft goede conditien te bedingen eer hy hem so verde buptens lants laet gebuycken ? hy siet hoe 't anderen ghegaen is / en soude geerne alle swarigheden / syn eygen selfs aengaende / in tijds voorsien / en synen staet voer syn vertreck vast setten / is hem dat niet te prijsen ? Ick wil wel gelooven / dat desen Schryver soo groote demandes niet en soude doen / en met veel minder te brede soude zijn / dat hy in Ambassade mochte gaen / maer hy sal 't geluck noch d'eer niet hebben / en dat spijt hem.

Komende nu tot de derde stem / namentlijck vande Heer Burg. Hasselaer. Die beschuldicht desen bloedt / van dat syn Ed. sich met het advys van de Heer Burg. Bicker confirmeert , ja dat hy soude ghesepdt hebben / Dat aen de Comp. doch geen salf meer was te strycken : wel ick braech hem of de Heer Burg. Hasselaer syn byse stem niet en heeft / soo wel als een ander ? wat is hy dan daer over te berispen ? hy seyt syn ghevoelen / ende spreekt hy bupten fatsoen ? heeft hy niet ghestien dat alle de groote kosten vergeefs zijn diemen heeft ghedaen ? en datmen niet met allen daer me heeft uptgherecht ? en waerom soudemen op nieu wederom soo veel millioenen in hasart setten ? 't Landt weet syn gelt wel beter te besteden / als so te berquisten. Syn Ed. adbyss is daerom goet / Dat beter is datmen de heele kust van Africa voor elck een open set , dat elck een mach varen daer 't hem ghelieft , en oock na Brasil , dan datmen ter saecke vande Comp. desen heelen Staet in een nieuwe periculeuse oorloge met Portug. en haer Geallieerde sou werpen , daer ons niet dan groote swarigheyt uyt kan ontsaen. Ondertusschen weet ick wel dat syn Ed. daer niet tegen soude zijn / en wel mach lijden / dat de Comp. blijft diese is / sose haer selven weet te redden bupten kosten vant Lant / dat hy oock mede gaerne sach dat sy haer verloren plaetsen in Brasil wederom had / als mede dat de Heeren Staten Generael hy tusschen spreekkinghe haer beste daer toe dede / en is syn Ed. niet alleen van dat gevoelen / maer dupsent en dupsent met hem. Maer hy heeft gheseyt / na 't seggen van desen Schryver / Laet nu eens sien wat de kryters gewonnen hebben : Ick beken 't is

een bespottinge / maer dat staet elck een by te doen in sulcke ghelegent-
 heyt/ als hier vooren bewesen. Maer dit mach niet door den beugel na
 sijn seggen/ dat sijn Ed. seght / Dat het maer een hoop kerck uylen zijn, dieder
 aen vast zijn, en die het spit in 't as gewent hebben, wel wat raet hier toe? Heer
 Burg. dat is te grof/ de waerheyt wil soo rondt niet altydt gheseyt zijn/
 maer 't beste datter van is/ uwe Ed. vraechter niet veel na/ ist niet waer?
 en sullen alle verstandige aenwijzen datje u meeninge klaer uyt spreecht/
 D Ed. hebt niet te vreesen dat desen Schryber u daer mede Janhagel
 op 't lijf sal jagen/ D Ed. is binnen Amsterdam al te lief en waert. Maer
 wat raet met dese beschuldighe? die gaet een heele Provintie aen/ 't is
 oock niemant meer als die van Zeelandt selfs te wyten dat de Comp. verlooren is:
 maer ick vrage elck een of de Heer Burg. geen gelijck en heeft? en al die
 kennis hebben van 't gepasseerde moeten dat getuigen/en bevesticht sijn
 Ed. sijn seggen aldus: Hadden sy eerder inde Vrede geconsenteert, dan soumen
 van 's Lants-wegen eerder bequaem geweest zijn, dat secours vande 6000 man nae
 Brasil te senden, maer sy hebben altoos dwars tegen Hollandt aengewilt, en nu siet-
 men watse gedaen hebben gehadt met den handel te sluyten, en niet te willen dat y-
 der een daer sou vaeren, en brengen syn eygen goet, dan haddender luyden uyt dit
 landt na toe gewilt, en die souden daer al vast genestelt ende gewortelt geweest zijn,
 en daer souden sy haer op hebben mogen betrouwen hebben, en op de Portugysen niet,
 hadden sy al het lant voor 10 of 20 Iaren om niet op een kleyn regnotie uytgege-
 ven, sy waren wel baes vande Portugysen ghebleven, en hadmen dat secours vande
 6000 man na Brasil gesonden eer de Vrede gesloten had gheweest, men soude noch
 inde oorloch moeten wesen en gebleven hebben, want de Zeeuwen soude den Vre-
 de dan niet gewilt hebben, alle onpartydige oordeelen hier uyt of die niet ba-
 staert zijn: De vordere woorden vande Heer Burg. Dat het verlies vande
 VVest-Indische Comp. het behout vande Vrede is, dit moetmen soo verstaen/
 dat ist dat de West-Indische Comp. verlooren is/ soo hebben dese Lan-
 den daer tegen wederom de Vrede gewonnen/ en dat is al de werelt be-
 kient/ en wat de woorden aengaen Als het ernst wil zijn, en de Portugies niet
 wel en wil, wy konnen het wel weer winnen: Daer by sietmen dat de Heer
 Burg. wil seggen / datmen doen verstaen heeft dat het minste voor het
 meeste moste wijcken/ dat de generale Vrede en welbaert voor de parti-
 culiere vande Comp. gaen most / dat/ als Portugal hem niet reden niet
 wil laten geseggen/ van aen de Comp. behoortlycke satisfactie te doen/
 datmen dan alles wel wederom sal konnen winnen/ daer mede geeft sijn
 Ed. immers ghenoech te verstaen dat hy wel mach lyden datmen de
 Comp. als dan daer toe assisteert. Wat valter nu op dit advys te seg-
 gen? anders niet vrienden van dat desen Heer mede van 't gheboelen is
 van de Heer Burg. Bicker/ een groote doot soude niet waer? wech met
 de Beck.

Comende nu tot het advys vande Heer Burg. Pancras/ die desen
 Schryber doorgaens soecht te bespotten en van kleyn verstant / groote
 onwetentheit en lichtveerdigheit te berispen / en dienvolgens by de Ge-
 meente

meente van Amsterdam daer over odieus te maecten / dat hem noch-
 tans niet en betaemt / laet ons eens gaen sien wat hy daer toe al hy
 brengt / en 't selve mede wat examineren / hy seyt dan / Dat de Comp. is een
 swaer pack, wel dat is waer / Dat syn outste Soon veel by gheselschap komt en re-
 deryen, wel dats oock waer : dat die verstaen heeft onder de Coopluden
 dat den onderganck vande Compag. is den onderganck van 't landt en vande Stadt.
 dit soude dese Schryver ons geerne wijs maecten / maer alsoo hy hem
 schaemt dat selfs te seggen / soo geeft hy dat de Burg. nae / en mach dat
 voer syn achste Reden gerelt werden / die hy geeft / tot maintement vande
 Comp. die secker so slecht is / dat se geen antwoort meriteert / laet desen
 Schryver of pemandt van dese gecken haer seggen met reden besetten /
 dan ist tijds genouch van dat te doen / en soo langh hou ick dat voer een
 gecke reden / die de alderminste schyn van de waerheyt niet en heeft.
 Van noch sijnmer stoffe is het dat hy seyt / upt den naem vande Burg.
 Dat als de Burg. maer wilden, datter wel hondert tonnen gouds aen goet meer inde
 Stadt soude zijn in een uyre tijts. Item : Datter een ghenerale blydschap sou komen
 over de heele Stadt. Dit acht ick wil hy seggen / dat als de Burgem. van
 Amsterdam maer wilde resolleren den oorloch met Portugael aen te
 gaen / dat dan d'actien eben in die selve upz hondert tonnen gouds souden
 opstaen / ende dat daer-en-boven alsulcke blydschap de heele Stadt deur
 zijn soude / dat dan deses Schrybers negende en thiende reden zijn / twee
 grobe en plompe logens / die hy selfs schaemt upt syn eygen mont te lae-
 ten gaen / als wel beter wetende / hoe moet die geck lachen / als eenige dat
 geloof geven. Daer na soo schaemt hy hem niet opentlijck met de Heer
 Burg. te spotten / als hy upt des selfs mont seyt : Ick soude mede wel een
 vrient vande Comp. zijn willen by ghevolch van andere stemmen als het de Heeren
 soo verstaen konden : Willende daer mede seggen dat die goeden Heer een
 salibengel is / syn huyck na de windt hangende / dattet hem al ebenleens
 is hoet gaet / dat hy noch danck noch ondanck daer in wil begaen / als
 hem soo veel verstants niet toeschryvende dat hy weet t'oordeelen wat
 best is / In somma dattet een bloedt is / wat dunckt u behoortmen so van
 syn Oberigheyt te spreken ? en die soodanich af te schilderen ? for ten
 deucht niet. Dat syn Ed. soude gesept hebben : Dat hy andersints oock sou
 van advys zijn met de Heer Burg. Bicker, alstet te laet sou zijn , en datmen goet gelt
 na quaet gelt sou werpen : Is daer qualijck aengesept ? neen / wat valt dan
 daer op te seggen ? niet / als alleen dat hy hem submitteert aen 't adbps
 van syn Confraters / die hy beter oordeel en meer verstants toeschryft
 als hem selven / en 't waer te wenschen dat veel andere dat oock so deden /
 't geene desen Schryver vorder verhaelt / dat die Heer daer noch hy heeft
 gesept / te weten : Maer om datter soo veel bedruete en arme menschen aen valt
 zijn so sou ick die Comp. oock helpen , maer volgens t'advys van Burg. Bicker wil
 ick seggen van advys wesen , datmen noch een proef doen sou van een vloot sche-
 pen, en met den Pensionaris Boreel oock te spreken of hy gaen wil of niet , 't schijnt
 dat hy wil seggen / dat desen Heer in sijn hart overtuycht is / datmen de
 B 3 Comp.

Compag. moet helpen / inboerende wederom sijn vierde reden / die hier
vooren in 't advys van de Heer Burg. Oetges is by gebracht en beant-
woordt / voorstaende twee middelen / d'opsettinge van een bloot schepen/
en 't assenden vande Heer Boreel / sonder daer by te seggen op wat voet/
of waer heen / of tot wat eynde / noch wanneer / noch hoe sterck / en dat
het vreemste van al is / dat hy seyt : dat de Heer Burg. Bicker sulcx geadviseert
sou hebben, dat nochtans niet soo en is / of desen Schryver moet selfs be-
kennen / dat hy een leughenaer is. Nu dese twee middelen werden hier
eerst gelijk als niet een vinger aengeroot / die ick sal beantwoorden als
hy die hier na wat klaerder voorstelt. Dat desen Heer noch soude geseyt
hebben / Dat hy van meeninghe is, volgens 't advys van Burg. Bicker dat de Heer
Boreel hoorde te vertrecken hoe eer hoe liever, want dan soumen noch binnen dit
Jaer een ander Pensionaris ende Bewindthebber kunnen maken hoe eer hoe liever
noch in dit Jaer eer ick afging te winter, daer mede wil hy hem beschuldigen
dat hy t'eenemael hem voecht na 't advys vande Heer Burg. Bicker / en
braech ick desen Schryver wat hy daer in misdoet : ist vreemt dat een
jonger Heer sich reguleert na 't advys van sijn ouder en wijser Confrater
en dat hy de selve niet sijn stem assisteert waer hy kan of mach : sou-
det dese Schryver wel anders maechen in des Heeren Burg. Pancras
plaetse zijnde : maer laet ons voortgaen en besien wat desen Schryver
tot voordeel vande Comp. by brenghet / op den naem van de Heer Oudt-
schepen en Raedt / Symon Verdoes ende Docter Culp / die hy in dese
Vergaderinge als haer Patronen representeert : De selve Heer Symon
Verdoes klaecht dat hy dickmael vertoont heeft en gheadviseert hoe het werck
vande VVest-Indische Comp. by hem lach, dat hy van Burg. Hasselaer onlangs daer-
om soo qualijck toegesproken en bejement was, dat het hem niet meer en lust so ge-
roskamt te werden ende oversulx ooc den Raet daer mede niet langer op te houden,
't Is heel wel te gelooven dat hy dat ghedaen heeft niet siende op 't ghe-
meen / maer puur en alleen op sijn particulier Intrest / en dat sulcken die
alle getuygen die / die Heer kennen / nu hy het spit mede inde as heeft hel-
pen wenden / nu soud hy wel willen datmen 't weer redde / om weder aen
't batten te komen ; maer wel wijselijck en verstandelijck heeft de Heer
Burg. Hasselaer gedaen / dat hy hem daer ober lustich geroskamt heeft /
en so behoort de alle soodanige bejement te werden / want haer eygen In-
trest verblindt haer / dat sy de gemeene welbaert vergeten ; maer let wat
hier komt : Hy wil alleenlick dit maer daer by seggen en besluyten, datter geen
bondige noch waerschynlijke redenen zijn, waeromme men de Comp. so schande-
lijck en so troulooslijck soude verlaten : dit mach dan wel de elfste reden van
desen Schryver zijn / van datmen de Comp. in maniere als hier vooren
geseyt / behoort te helpen / maer desen Blaeskaeck en wint-breecker siet
sijn eygen fout niet / en is soo hobaerdich en eygen-waen-wijs / dat hy
hem laet voor staen dat hy de wijsheyt alleen heeft / ende selfs reden ont-
breeckende soecht / gelijk alle snappers ghewoon zijn / met groot spreec-
ken hem te behelpen ; maer mijn liebe man men kendt u wel / 't is niet
seggen

seggen/ met snozcken / met opghieven niet te doen / geeft reden men sal u antwoorden : en hy provisie segghe ick/ dat den Staet van 't Landt niet schandelyck noch aenstoetelyck/ veel min troulooslyck de Comp. sal verlaten/ haer saeck wepgerende soo hooren op te nemen / maer seer wijselyck/ pryselyck en loffelyck ; Maer wat begeert dese geck ? Datmen met de gerequireerde macht van 't landt behoorde te toonen wat ongelijc desen Staet geschiet, en dat wy de couragie genomen hebben om een rechtveerdige saecke tegens de Con. van Portugals verradisch geweldt en overlast te durven staende houden, en van Godt den Heere den zegen daer af verwachten: Hier laet hy de geck nu klycken/ die hy dus lange inde wou gehouwen had / begeerende datmen met Portugal sal breecken / voorgebende dat de saecke van de Comp. directelyck den Staet aengaet/ en dus soudent alle de Brasilsche geintresseerden met luyt roepen en klyten/ met baren en tieren en qualijck sprecken ons geerne wijs maecken/ maer wijs/ verstandighe en onpartidige Regenten sullen haer daer mede niet laten verdubbelen of versnozcken/ men kendet immers dese Brazilianen wel : Ick segghe dat het den Staet in 't minste niet en raecht/ haer is geen ongelijck gheschiet / maer de Comp. oock geen overlast/ noch affront gedaen maer de Comp. en sout daer om geen wijsheyt zyn van haer/ dat so verkeert op te nemen, en ist saeck dat so sy dat dede/ dat sy geen zegen van Godt daer hy had te verwachten / niemandt als de Comp. is geledert en gheaffronteert/ en daer is sy selfs oorsaek van/ en heeft sy haer gat verbrandt sy mach op de blaren sitten/ weet desen Bloedt wel wat hy seyt als hy dus spreekt ? kent hy den oorloch wel daer toe hy raet ? en de kosten van dien ? heeft hy alle de swarigheden daer van wel overlept ? secker soo veel als mijn kat/ hoe weynich bedenckt hy/ dat wy Brankrijck daer nie oock op onsen hals sou halen/ datter dan wel hondert Zee-Rovers haest met Portugaelsche commissie/ van alle natien op onse Straetbaerders / en Spaensche-handelaers soude passen/ dat onse groote visscherpe gerupneert waer/ en veel andere swarigheden meer die ons sullen ontmoeten / besiet hoe dese man hem verloopt/ en verbalt also hier mede sijn twaelfde reden.

Maer wat belanght de goede man de Heer Docter Culp hy / of wat pack moet die op sijn schouderen dragen of lyden datmen upt sijnen naem seyt ? namentlyck / Dat hy een uyttermaten liefde draecht tot de Compag. Ick seg dat hy daer wel aen doet / en dat elck een / of altyt alle Lijfhebbers van 't Vaderlandt dat behoorde te doen : dat het hem int hert seer doet datmen spreekt van uyt en te niet laten gaen de saecke vande V Vest-Indische Comp. 't Is wel gedaen / wie doet dat niet seer ? maer de vraghe is of alle wijsen mannen niet van twee quaden het minste kiezen / liever dat ghedaen als noch erger / weet den Docter niet dat hy meenichmael gheraden heeft/ een arm of been pemandt af te setten en dat verlooren te laten gaen om 't leven van die man niet te verliezen ? een Wou op te snijden om haer vrucht te salveren en diergelijcke ? en is dat seker geen lichtveerdicheyt/ als desen Schryver dat wytkijnt/ maer groote wijsheyt. Maer wat seyt hy

hy meer : want isser oyt by myn leven een sware saecke in desen Raedt geventileert so is het nu dese. Ick bekendt ten aensien datmen sijn beste doet / om van der Compagnie saecke een questie van Staet te maecken / die de heele Regeringe als haer eygen moet amplexeren. Hy seyt / dat de derthiende reden mach genoemt werden: Dat met de nalatigheyt vande Comp. te helpen den Staet betoonen sal, dat wy noch vrede kunnen verdragen, noch weten te winnen, noch 't gewonnen bewaren. Ick gheloof de goede man verstaet hem selven niet / noch weet niet wat hy seyt / soo sal ick daer niet anders op seggen / dat desen Staet so slecht niet en is als hy seyt / en dat sal al de werelt getuygen / alleen is grootelijck te beklagen datse soo dickwils gheturbeert wert van Veden en Steden die niet op 't gemeen / maer op haer particulier sien / en haer adbysen daer na dirigeren / o waer dat niet / hoe wel sou alle dingen gaen en het gemeen floreren en beboordert werden : Voor de veerthiende reden brenghen hy / 't Is immers die Comp. myn Heeren die soo onlangs so befaemt, so machtich geweest, en so treffelijcke dingen gedaen heeft, die den Coninck van Spaengnien aen de hart-ader geraect heeft, ja vry wat meer als de Oost-Indische Compag. tot den Vrede ghedwongen heeft : 't Is die Comp. daer hy voor desen so seer voor vresende het eerste twaelf Jarige bestant gemaeckt heeft, om de selve doen te beletten, gelijk het oock dede : 't Is die Comp. die by den onversierflijcken roem van onse voorzaten, ende eenige voorsittende Heeren hier noch present, daer ick selfs alhoewel onweerdich een af ben, die hier gheseten, beleeft en met oogen gesien hebbe, hoe yverich men was om de selve voort te setten, en yder een te nodigen op de voordeelinghe conditien die het lant daer by dede ende voorts by hantschrift en zegel met openbaer Octroy, aen hare goede en ghetrouwe Onderfaten gebeden heeft, dat yder daer in syn Capitael sou willen hazarderen en inteykenen. Ant. Dat de Comp. aen desen Staet goede diensten gedaen heeft dat is waer / maer also heeft oock gedaen d'Oost-Indische Comp. en de particuliere Capers van dese Landen / ghelijck oock mede sijn Majest. van Brancrijk / Engelandt / Sweden / en andere / die met Spaengien directelijck of indirectelijck ghekrakeelt en gheoorlocht hebben / maer macht dat dit argument goet ? neen / heeft de Comp. in haer proceduren niet alleen op haer selven gesien / en wat haer noodich en dienstich was ? Nase / so is den Staet daer over haer niet meer schuldich als haer beloofde Subsidie en meer niet / en daer mede moet sy haer vrolijck maecken / ende is de saecke vande Compag. so slecht uptgeballen / wie salmen dat wijten ? 't beliest Godt so / en hy en straft niemant onschuldich / kan den Staet tegen Godt ? neen secker. Voor de vijftiende reden seyd hy / 't Is de selve Comp. myn Heeren, die inden Jare 1629 als men den brandt van den Oorloge en de Spaensche wapenen hier nyd dese Stadt, en van uwe spitsen sach opgaen en alles datelijck en vrywillich by gheset heeft dat sy doenmaels eenichsints in handen hadde, ja die haer eygen victorien en conquesten, achter rugge liet en versuymde, in den apparente noot en de swackigheyt van het Landt te ondersteunen en voor overval en 's vyants macht, die int hartje van desen Staet door gebroken was te bewaren. Dat dede oock d'Oost-Indische Compag. en meer andere / sy konde

konde oock niet minder doen/ 't is oock onwaerachtich/ dat sy daer door
 haer eygen victorien en conquesten versuynde / de Heer Waerdenborch
 wiert alleen een kleynen tijt daer mede opgehouden/ en daer na vertrec-
 kende nam hy immers Pharnamboc in/ wat konde de Comp. doen doch
 minder doen? en had hy dat geweggert en ghesocht te excuseren ghelijck
 desen Schrijver voer geeft / men soude haer met goet recht daer over ghe-
 vloect, ghelastert en ghescholden hebben, en datmen de tegenwoordige noodt
 vande Comp. met die van 't Landt doen ter tijt te samen wil vergelijc-
 ken/ dat is een groote misflach / 't Landt hadde doen maer van doen de
 twee duysent Soldaten met eenige Ammunitie die de Comp. ghereet
 hadde en dat voer een kleynen tijt/ daer tegen heeft het Landt haer ghe-
 assisteert met soo veel duysent Soldaten/ met soo veel oorloch schepen en
 ammonitie so langen tijt / en noch dunckt dese man dattet niet genouch
 en is ghedaen/ maer eyscht openbaer oorloch met Portugal / besiet wat
 ongheschickte menschen en onbeschaemde buffels niet dorben eyschen/
 maer ist vragen by het wepgerē staet daer by. Hy klaegt datmen de Comp.
 oneerlijcke en 't heele Landt schandelijcke conditien voor leyt, namentlijk het open
 stellen vande handel op Guinea. Ant. 't Is so oneerlijck niet als desen Schrij-
 ver dat uptijt/ veel min 't heele Landt schadelijck/ maer ter contrarie voer-
 derlijck/ want 't is immers notoir/ dat de Comp. geen middelen heeft om
 dien handel gaende te houden / dat onse Naburen ons die ontrecken / en
 sesmael stercker daer handelen als de Comp. waer door den algemeene
 welbaert deser Landen so veel verliest/ dat niet sijn soude dat dien handel
 open gestelt wiert. Hy gaet voort en pocht/ seggende/ 't Is eyntlijc die Comp.
 die, so sy in 't midden van haer victorien, so waeren gehanthaest geweest, en so wel ge-
 sien by die van de Regieringe, als wel behoort hadde, men hadde voorwaer wel an-
 dere effecten daer afgesic, en daer door meer gelux, eere en reputatie aen desen Staet,
 meer Negotie ende welvaert aen dese Stadt, en veel eerlijcke familien so door 't gehe-
 le Landt als voornementlijc ooc in dese Stadt in meerder Rijckdom ende middelen
 staende gebleven, wat wil hy hier mede doch seggen? Ant. Dat den Staet
 van 't Landt/ na de inneminge van de Bahia of Pharnambock/ had be-
 hooren hier te Lande maer een difencibe oorloch geboert / en de Comp.
 gestadich met acht of thien duysent man en twintich oorloch schepen ge-
 assisteert te hebben / zijnde daer aen niet te twijffelen of mer? soude daer
 mede en met de macht van de Comp. te samen gheboecht / de Coninck
 van Spaengien in korten tijt alle sijn West-Indische Landen hem af-
 genomen hebben. Ick gheloof dat mede / maer dat kon niet zijn. Ten
 eersten/ om datmen onse maxime van oorloch niet en mocht veranderen.
 Ten tweede/ om datmen 't Landt niet mocht ontbloten van sijn militie.
 Ten derden/ om datmen beter hoop hat van onse proceduren hier te lan-
 de. Ten vierde/ om datmen de Comp. op die foudamenten niet gebout
 of opgerecht had/ maer wel datse met haer eygen macht haer sou behel-
 pen/ diemen oock sufficient genoegh achte. Ten vijfde/ om datmen niet en
 vermach met soo swaere koste van 't Gemeen / de welbaert van eenighe

particulieren te bebozderen/ want (Noteert) dat wil dese Schrijver seg-
 gen. Ten seften/ om datmen niet Brauckrijck anders getracteert had/
 sulcx dat dit opgheden maer enckel sirozckery is/ niet een veest te beduy-
 den. Maer hoorz noch een notable klachte / Maer in plaets datmen behoort
 hadde de Comp. te styven en te stutten, so heeftmen van hier haer altoos tegen ge-
 gaen en ondeidruet of veracht. Den Staet van 't Landt heeft van tijt tot tijt
 meer by de Comp. gedaen als sy schuldich was / 't soude onbehoorzijck
 gheveest hebben meer te doen / 't ghemeen most booz gaen/ namentlyck
 d'Interest van de ghesamentlijcke Inghesetenen / daer de Regenten van
 Amsterdam altijdt op ghesien hebben / waerom hebben de Fondateurs
 vande Comp. niet wijsse geweest? sy hadden int oprechten van dien be-
 hooren geconsidereert te hebben / datse niet so klepne middelen haer des-
 senen niet konde upwercken; datse int midde daer in soude moeten
 blyben steken; gelijk veel wyse mannen dat van eersten aen wel oordeel-
 den en te ghemoet sagen / en dan by 't landt te komen loopen / en daerom
 hulp en assistentie onbeleefdelijck te solliciteren dat heeft die van Am-
 sterdam en meer andere leden verdroten/ ja al d'Incomste van 't Landt
 soude se wel van doen gehad hebben/ hadtmen haer maer volkomen ge-
 hoor gegeven. Sy hadden behooren int oprechten van haer Comp. be-
 ter conditie van assistentie met de Heeren Staten ghemaecht te hebben/
 daer na wast te laet ende niet practicabel. By gaet noch verder in syn
 beschuldinge/ en taceert de Heeren Burgemeesters / dat die, wesende ghe-
 miscontenteert inde Bewinthebbers, om dat die de Heeren van 't Stadthuys force-
 lijck uythielden, en sulcke perfoonen tot Bewindthebbers voor stelden die de Burge-
 meesters niet aenghenaem waren, en haer daer over aen de Compag. hebben willen
 wreeken met het weygheren van haer t'assisteren, met vermaninghe datmen die
 menschelijcke passie soo veel niet en behoort toe te gheven, maer de welvaert van
 gemeen ende de Stadt voor al in acht te nemen. Ant. 't heeft met de Bewint-
 hebbers en de Regeerders van Amsterdam gegaen/ gelijck een rebellin-
 ge doch behoefstigen Soon met syn Vader gaet/ de welke dagelijck syns
 Vaders hulpe en mildigheyt van doen hebende / den selve echter ner-
 gens in wil belieben/ selfs in 't geen grootelijck tot syn beste / jae boozko-
 minghe van syn rupne is dieneende: wat dunckt u ist dan wonder dat de
 Vader syn handt van hem afstreckt? De Heeren Burgemeesters sagen
 wel datse andere Bewinthebbers of Raden van doen hadde / of dat haer
 Staet verlooren was / en dien volgens dat al wat het Landt gaf te ver-
 geefs was en kosten verlooren / sulcx dat haer weygheringh die reden of
 oorzaeck hadt / en niet haer menschelijcke wzaeck. Voorts de Heeren
 Burghemeesters hebben van eersten aen / en deurgaens van herten ghe-
 wenscht de welvaert vande Comp. en dien volgens van 't gemeene beste
 en van de Stadt/ gelijk sy noch doen/ en daerom ist onnodich haer C.C.
 daer toe te vermanen / maer om haer nu booz te leggen / datse als sulck
 een Vader wiens boozsejde Soons saecken t'eenemael syn verloopen/
 den selven echter souden willen weder op de been helpen / en syn verbal-
 len

len staet reddden / en al haer andere ghehoorzame kinderen daer mede te
hoort doen ja ruynen / daer meen ick sijn de Heeren Burg. te wijs toe.

De Heer Docter Culp / of veel eer desen schryver gaet voort ende seyt
Maer dat is nu te laet en geleden, het werck opgenomen so als het nu leyt, seg ick, dat
het ontrouwelijk gedaen is, so wy so al willens doch quansuys by opgesmucte en be-
dede lagen dese Comp. laten vervallen en te niete comen. Ant. Also dit in esse-
te de elfste reden is / die dese man hier vooren int advys van de Heer Sym-
mon Verdoes by ghebracht heeft / soo sal ick hier die niet weder beant-
woorden / maer voortgaen en sien wat hy meer seyt / namentlyck / Ic seg-
ge dat Godt de Heere aen ons 't huys sal wrecken, dat wy dat opghedaene licht des
waerachtigen Euang. so laten smooren en stikken, alleen door een opgenomene ver-
keerde haet en lust van weer-wraec, dat wy ons woort soo troulooslyc breeken en
niet en houden, noch aen onse eygen Ingesetenen, noch aen de Heydensche Conin-
gen en menschen daer wy alliantie ende verbondt mede ghemaect hebben, en die wy
nu soo schendich verlaten en ten proey geven aen die wreede en wraecgierige Portu-
gysse natie, welckers tyrannisch Joc sy so gewillich hebben afgesmeten, door ons daer
toe de voet gegeven en geloet sijn. Ant. Dit wil dan desen Schryver voort
sijn seshiende reden by brengen / die eben soo veel krachts heeft als alle
sijn voortgaende / want daer in versint hy hem / dat al wat de Comp. ge-
daen heeft / dat hy dat voort onse actien hout / van die waerde als alle an-
dere van desen Staet / dat verde van daer is / hy moet weten dat d'actien
van de Comp. maer actien sijn van eenige particulieren Inghesetenen /
die geotropeert sijn om sulcx te mogen doen / en niet verder sijn de Hee-
ren Staten schuldich die te mainteneren; maer men soude nu de selve
dat geerne wijs maecken / en dienbolgens den heelen Staet haer actien
obtruderen / dat in geenderley wyse mach geschieden / so en heeft dan de-
sen Staet den toorn Godts hier ober niet te breezen / maer wel sose haer
daer in stuck / gelijckmen wel degelijck dat gesien heeft / en wilt ghy dat
so klaer en soo naecht als de Son op den dach sien: doet u oogen op / of
hooren: doet u ooren op. De Heeren Staten Generael sijn niet meer
schuldich / noch en vermogen oock (onder correctie) niet meer te doen /
als eenichsints volgens haer belofte de Comp. te assisteren / ende in kas
datse met eenige Prince van Europa questie krijcht / de selve niet haren
wijzen raedt / intercessie en voorszpraek te helpen / hadden die nu niet
meer gedaen dese voorleden Jaren / en haer handt border daer van ghe-
houden / soo hadde op desen dach immers de Compag. wederom gehad
haer verloren Brasil / en behouden hebben al wat sy in Angola en St.
Thome opt beseten heeft / dat haer ghepresenteert wiert / wilse klaerder
bewijs daer van hebben: maer neen / men perste / ja men dwongh den
staet verder te gaen als sy behoorde / en dat heeft het heele stuck verbrut /
een goede leeringe / in toekomende. So is dan de Comp. alles te wijten
wat hy sendt vande Religie en Alliantien / en niet den Staet. Voorder
seyt hy: Ja ic segghe noch dat wy ons aen alle onse naburige Coningen en Princen
ten toon stellen, dat wy noch verstandt, of wysheyt en hebben om ons eygen voor-
deel te kunnen afmeten, en ons daer af dienen, want het is te uytermaten deftige en

schoone conquesten, die 't besit heeft vant Landt van Brasil, dat hy daer benesfens op 't aldercrapste prijs/ oppronckt en beschrijft/ wesende dat sijn se-
benthiende reden. Ant. Wie en wenscht niet van den Staedt van Am-
sterdam dat de Comp. wederom in volkomen possessie waer van haer
verlooren Brasil? Ick ben wel secker dat sy alle gaerne van herten dat
sagen/ maer daer uyt en volcht niet/ dat sy schuldich zijn/ of dat het raet-
saem is/ de saecke om sulcx te krygen/ desen heelen Staet in een pericu-
leusen oorloch te werpen/ die ick van ongelijck meerder swarigheyt hou-
de als die wy gehad hebben met den Coninck van Spaengien/ en ben
wel secker dat alle onse naburige Coningen en Princen ons daer ober-
sullen prijsen. Voort de achtthiende reden brenghet dese man dit by: VVat
heeft in tegendeel de Oost-Indische Compag. tegen dese voordelen? voorwaer niet
dat daertegen is te vergelijcken- Willende in effecte daer mede seggen/ dat
d'Oost-Indische Comp. by de West-Indische niet en is te compareren.
Ant. Dese disputen hebben wy al lang genouch gehoort/ en die maecken
niet als groote verbittering/ wat de E. E. Heeren vande Regeringe van
Amsterdam aengaet/ sy wenschten maer dat de Bewindthebbers vande
West-Indische Comp. so goet hups ghelouden hadden als die vande
Oost-Indische Comp. so en soude sy nu sulcken gheklieft niet aen haer
ooren hebben/ en so schandelijck niet geblameert worden/ en in alle ghe-
valle/ laet het so zijn als desen man seyt/ dat en maecht geen argument
tot bevestinge van sijn seggen. Voorts brenghet dese Schrijver noch dese
negenthiende reden by: En wat sal d'Oost-Indische Comp. oock van so een noch
machtiger Nabuer, als de Coninck van Portugal met al dese conquesten vande
VWest-Indische Comp. verrijct sal zijn, te verwachten hebben? niet als gelijk ver-
raet, want ick denck niet, dat yemant int gansche Landt, die maer de minste kennisse
van saken ende eenich oordeel hebben, gheloven sal, dat alle dit verraet buyten des
Coninx voorweten ende beleyt geschiet is, en can hy, dat hy in Oost-Indien ons ge-
lijke tour sal spelen, die anders geloof is bedrogen, en wil het alwillens zijn. Ant.
Dese man weet langer niet wat hy al by brengen sal/ om sijn quade su-
stenu goet te maecken/ by brengende nu d'Oost-Indische Comp. en dat-
men voort de selve in tijds moet sozge dragen/ en te maecken dat in haer
regart/ de Coninck van Portugal niet te machrich wert/ maer seght
d'Oost-Indische Comp. dat ooc? is die daer ober nessens desen Schrij-
ver mede bekommert? neen/ sy lacht daer mede/ en geckt niet hem/ en
raden hem sijn hooft niet haer niet te breecken/ sy sullen niet Go-
des hulpe beter sozge dragen/ dat haer dat niet en wederbaert. Voorts
latet so zijn/ dat den Coninck van Portugal sijn handt ghelocht heeft int
verraet/ wat seyt dat? men ontkent het voort eerst/ en in alle gevalle dat
hy dat niet tegen desen Staet/ maer alleen tegen de Comp. heeft te ver-
antwoorden/ waer tegen hy andere actien genouch heeft/ en taxeert de
Comp. van geen minder foute tegen hem begaen/ doch is bereydt daer
over sich niet haer te vergelijcken en dienaengaende hem te submitteren
aen haer Hog. Mog. en sijn Majest. van Brancckryck. Voort sijn twint-
tichste

tichste reden brengt desen fraye Advocaet van de West-Indische quade
 saeck noch dit by: Maer men segt, de Comp. heeft het Landt so veel ghekost dat
 het schand is, genomen het was soo, waerom is sy ingestelt, ende heeft 't Landt sich
 verbonden, gelijk het Landt in tegendeel syn voordeel daer afghenooten heeft, en
 noch meer sou doen, als het de Comp. wel gong, maer wat baet het, of men seyt dat
 de Comp. veel gekost heeft, en men is aen de selve noch veel meer tonnen goudts
 schuldich van beloofde subsidien. **Antw.** Ick onthent wel eppresselijck dat
 den Staet aen de Compag. sulcx noch schuldich soude zijn / en sal desen
 blaeshaeck dat nimmermeer bewijzen / maer ick seggh ter contrarie dat
 den Staet meer by de Compag. gedaen heeft als sy schuldich was / ende
 vermocht te doen / maer daer leyt de knoop noch niet / maer hier / of den
 Staet schuldich is daer over met Portugal te breecken / en consequente-
 lijk oock met Brancbrijck / datse seecker Portugal sal helpen alsser wa-
 ter inde zee is so top dat beginnen; segt my nu waer sijn de Heeren Sta-
 ten dat schuldich? en ick bid u segt eens waer toe de Comp. is ingestelt /
 dat het in u kraem dient / of op u argument past / en ick sal u antwoor-
 den. Maer let hier op eerwaerde Leser / dat desen Voorspreeck vande
 Comp. met de voorsz. haelbe woorden sijn een-en-twintichste reden by-
 brengt / namentlijk het profijt dat den Staet by de Comp. alreede ghe-
 hadt heeft ende hier nae by 't redres van haer vervallen staet noch sal
 hebben / daer op ick al lachende moet vragen / wat profyten dat het Landt
 by de Compag. ghadt heeft? want ick weet van geen altoos / hebbende
 haer incomende en uytgaende Incenten haer gegeven.

Hier na begint hy wederom te klagen / seggende: Ende al het gene dat-
 men haer nu eenige Jaren herwaerts gedaen heeft, is so al willens ten ontyden ghe-
 sonden geweest, datmen voor s' handts wel mercte en sach dat het vergeeffsche kosten
 waren, maer laet de handt eens te degen over 't hert geleyt worden, ende haer tyde-
 lijk bygestaen, ende 't verraet en schade by de Portugysen aen ons gedaen, eens te-
 gen gaen, ende hem oock so wel als den Coninck van Den. anno 1645 onse macht
 te water eens laten beproeven, en syn kusten besoecken, hy sal wel een ander register
 trecken, ende 't ontweldichde moeten weder gheven. Hier sieje nu niet alleen
 sijn twee-en-twintichste reden / maer daer beneffens veel schandelycke
 lasteringe op onse hooge Regeringe / daer op ick met ronde woorden seg-
 ge / dat hy als een lasteraer daer aen valscheijck liecht / want al de wee-
 relt is genouch bekent dat den fellen winter 't eerste secours ende de con-
 trarie winden het tweede groot secours belet heeft dattet niet eer in Zee
 gegaen of in Brasil ghekomen is / maer ick braghe desen Advocaet van
 qua saken / waerom datmen die niet t'huys hielt / daer men voorsz hants
 naer sijn seggen wel sach dat het vergeeffsche kosten waren? en wat hin-
 der dat dat gedaen heeft dat die gesonde macht so laet quam? ghemercht
 datse op haer eerst en tweede tocht te lande / van de vrandt geslagen zijn /
 of hy most beschept toonen / datse daer by van soude gheweest zijn / hadse
 daer eer ghekomen / en dienbolgens met Godt selfs ghesproken hebben /
 armen bloedt / loop geck loop / maer waren de Heeren Staten soo geck /

datse hem wilde geloven ende sijn nieuwe boozslach volgen / o hoe soude hy met al sijn mede gecken lachen ! en dat niet sonder reden ? Maer wat slaet hy booz ? een machtige scheepsarmade uptte rusten / en daer mede na de kuste van Portugael te gaen / om den Koninck van Portugael daer dooz te konstringeren ons Brasil en Angola met S. Thomee aen de Comp. wederom te geven / moje boonen sy rollen als erten ! kent dese man de kusten van Portugael wel om dat hy der so lebendich van spreekt ? oft hy wel de reekeninge daer van gemaect heeft wat dat kosten sal ? of hy wel overghelept heeft of die daer in tijds sal komen ? of hy wel bedacht heeft dat dat niet kan geschieden als met Portugael eerst te breeken ? of hy wel gheconsidereert heeft wat schade en hinder dat wy daer hy booz seckerlyck souden lyden ? of hy wel weet dat Branchryck haer dat sou aentrecken / ende ons daer over sulcken brief schryben / dat wy blijdt toe soude zijn die niet schande weer t'huys t'ontbieden ? of hy wel weet dat de winter-maenden boozhanden zijn / datmen niet geen Schepen daer op de kust kan houwen ? of hy wel weet dat de Portugysen echter haer bloten na Brasil en van daer sekerlyck wederom weten te senden / sonder datse van onse oorloch schepen sullen ghenomen werden ? te weten upt en weder inde Cerceras ? seker 't was beter dat de Heer Docter hem met sijn patienten bemoepte als sulcken pernitiensen boozslach te doen.

Maer 't is desen Schryver al evenleens wat hy seyt / als hy maer den Staet van dese Landen hier aen kan koppelen datse resolveren de Comp. met de macht van 't Landt te helpen datse satisfactie bekoomt. En hoort 't soet dat hy haer daer over toe-fluyt / seggende : Indien men met den Coninck van Spaengien voor desen Treves gemaect hadde ; men soude gheimeent hebben een goede saecke gedaen te hebben, al hadse voor 30 jae 50 Jaren bedongen geworden, ende nochtans heeftmen door 't verduren, en op 't aennemenvan dien onverganclicker en Ho. memorie Syn Ho. den Heer Pr. van Orang. noch een Jaertgen op een Jaertgen de handt inde beurs gesteecken, ende inden oorloch gebleven, het welc onse palen ooc sedert so heeft uytgeset, so veel Steden doen winnen, en onsen roem ende macht by alle Coningen soo onseggelijc ghemaect, dat het ons ghebaert heeft die glorieuse vrede, die wy in spyt van die 't benyden, hebben gesloten. Laet ons dan ooc volgen den goeden yver en de genegentheyt van alle de andere Leden in Hollandt, ja vande meeste int generael. Ende dit alsoo deses Schryvers drie-en-twintichste reden. Ant. Maer Heer Docter weetje wel watje segt ? dese saecke en gaet den Staet van 't Landt niet aen / maer eenighe particulieren / daerom versinje u als ghy dat vast set / waer toe dan alle dese opghesponckte / gheblanchette en waerschyndelijcke redenen hy ghebracht ? en u soodanich te houden als of wy met een algemeene vrandt te doen hadden ? laet dat point eerst booz gaen en by de Provintien int generael ende die van Hollandt int particulier rypelijck examineren / of de questie die de Comp. met Portugal heeft / haer directelijck toucheert of niet / en spreekt dan so alsje nu doet als dat vast geset is / maer swygt so lang : wat gaet de Regeringe van Amsterdam dat aen / dat de meeste steden

steden soje secht gesint zijn / de Comp. na u vooz geben te helpen? mogen sy daerom haer niet wepgheerich stellen? alse in haer conscientie dat niet billich / noch dienstich / noch doenlijck binden en oock buytens tijdt en vooz als noch te ontijlich? seecker Domine Doctor? geloofme je bint te voozbarich en met een blinde passie ingenomen.

Hier naer gebruyckt desen Plepter noch subtielder vont om den Staet van 't Landt tot syn voorszach te brengen / seggende vooz syn vier-entwintichste reden. 't Sal maer met eens suyr te sien by den Portugies gedaen wesen, ja ic durf my verskeren, so dese Vergaderinge van dage wil besluyten, ende daer by blyven, namentlic of door de rechtveerdighe wapenen van Godt de Heere de uytcomste te verwachten of de voorghestelde en van de Portugies overghenomene conditien van accoort voor de VVest-Indische Comp. te bedingen, dat hy eer veerthien dagen wel andere tael sal houden, en soomen maer tot een armeren come van die 24 schepen, en assistentie van secours aen de Comp. geve, het behoorlijcke accoort sal aengaen en wel haest getroffen worden, ja geloofmen dat hy van nu af daer toe al gelaft is, al seyt desen Ambassadeur dat syn Con. het niet sou connen presteren, om dat syn Gemeenten het niet souden willen toe-laten, met welcke sotte antwoort sich niemant en behoort te laten payen, als zijnde maer om met de Staet te spotten by-gebracht, maer laet ons eens de tanden toonen, hy sal wel dadelijc te borde comen, daer hy nu uyt dese twee-spalt en gedurich vruchteloos scheyden van de vergaderingen van Hollandt syn meesters profijt is soeckende ende onse swacheyt leert kennen. Is dat niet wel gesluyt? Ja! maer de Regenten van Amsterdam / ick meen d'oudste en beste verstanden weten wel beter / en laten haer so niet mijsbanden / sy zijn al te wijs en te kloeck daer toe. Desen Schryver denckt had ick u maer so verd dat ghy dese twee-bondighe resolutie naemt / so had ick u verd genoegh / so waerje vast aen den oorloch met Portugal / en most die rocken dan wel alleen voozt affspinnen vooz de Comp. De Heeren weten wel beter dattet met eens suyr te sien niet te doen is / of ghedaen sal zijn / noch dat de Portugies in veertien dagen op die genomen resolutie / geen andere tael sal houden / noch dat op het armeren vande schepen den Ambassadeur haest het accoort sal aengaen / of dat hy van nu af daer toe al gelaft is / of dat hy wel haest te borde sal comen als wy maer onse tanden wilde toonen. Maer sy sijn ter contrarie seeckerlijck bericht / dat den Ambassadeur tegenwoordich geen last altoos heeft van met de Compag. te handelen / maer dat hy die ober een maent verwacht / niet twijfelende of die sal van die natuyt zijn / dat de Comp. haer Brasil haer sal wederom gepresenteert werden met de vyptrafijcke op Angola / St. Thome en andere plaetsen op de kust van Africa en meer niet / ten ware noch pets ober haer geledene schade / en houdt dat voozseecker / dat so de Compag. meer eyfcht of daer mede niet wil te vreden zijn / datter niets sal ghedaen werden / jae dat Portugal sal verwachten watmen van deser zijde daer sal tegen doen / en houde ick 't daer vooz dat Portugal daerinne van Branchrijck wert ghestijft. Nu vraech ick alle wijsen en verstandige Liefhebbers van 't Vaderlandt / of de C. C. Regere-

Regeeringhe van Amsterdam 't nu qualijck booz hebben? booz my ick kan niet anders als hoochlijck haer Ed. daer ober loben / dat wat langsaem gaet.

De voorszede Heer Doctor vindende goet sijn boozgaende seggen / met eenige andere beweechlijke maniere van spzeeken te verhalen / seyt als volcht : Laet ons dan eenmael door 't beweechlijc jammeren van soo veel duyssenden beschadichde menschen eene troostelicke ende onser Voor-ouderen aert smaekkende mannelicke resolutie nemen , en 't geene ons met trouloosheyt en verraet is ontnomen , met de rechtvaerdige wapenen weder trachten te winnen , ende Godt de Heere bidden om een genadige uytcomste , ende men sal sien hoe de aensichten van alle uwe trouwe ende gehoorfame Onderfaten sullen verblydt wesen , juychen ende met alle ootmoet ende eerbiedigheyt met gebogen knien van den hemel het besluyt des selfs verwachten , U myn Heeren die de eer hebt van Burg. voor desen Jare te zijn op hare handen dragen , en alle teycken en ootmoedt van eere ende respect bewysen : laet ons het vorder verlies ende ruineren van soo veel noch staende familien ende herten , die door hoope gevoert worden , voorcomen. En mach daerom dit sijn vijf-en-twintichste reden wel ghenamit werden / die desen Schrijver gebuycht om sijn sustenue te doen aen-nemen. Van daer op valt wederom dit tot antwoordt / dat desen Staet niets / veel min met trouloosheyt en verraet is ontnomen / maer wel de Comp. dat wat anders is / en dien volgens is al die reden en 't versoeck ter onbehoorlijcke plaetse ghesproken / ende soude dien volgens / de wapenen van 't Landt onrechtveerdich zijn / so sy dat dede. Niet alle maer de geintresseerde onderdanen souden daer dooz verblydt zijn / en Godt dancken datse 't Landt so int net hadden gekregen. De Heeren Burgheemeesters sijn oock wel wijser datse met sulcke praetges haer souden laten berleyden / den heelen Staet te bedwingen / en alle ongeintresseerde te verkorten / oock souden sy daer dooz den bloeck van 't ghemeen op haer hals halen / ende ist oock maer een enckel geswets / datmen booz geeft dat daer dooz het vorder verlies en ruyn van veel noch staende familien soude voorgecomen werden , want 't is groot abus dat de actien in corten tijdt driemael en meer sullen beter werden als die nu zijn , somen in desen Raedt maer een goede ende vaste sonder weder te kreucken resolutie wil nemen , gelijck desen Schrijver nochtans booz geeft. Der yfinge daer hy van spzeekt acht ick niet / men heeft booz desen op de resolutien van de gesonde assistentie dat mede gesien / maer wat duydt dat? geen / op de tijdinge vande guade successen vielen die op haer ouden prijs en noch lager.

Nu booz sijn sesentwintichste reden mach dese wel getelt werden / daer hy seyt : Hoe kan dat oock langer sonder grove en tastelijke schande , ende ondeckinge van eygen wraec-gierigheyt opgehouden en tegen ghesproken worden , daer dese Stadt immer niet mach clagen van armoede ende onvermeugen , also het dagelijcx in yders oogen is wat sware ende kostelijke wercken worden aengenomen , ende wat assistentien van gelden aen vreemde Potentaten worden gedaen , en daer wy immer so wel als andere Steden als noch doer Godes zegen de middelen ende macht hebben

hebben om dat te connen doen, wat sal ons dan schorten by die goede voorgaende Steden onse stemme van een vast en onveranderlijke crachtighe bystandt aen de Comp. te doen, te voegen, en daer mede 't ghewicht van de gantsche vergaderinge van Hollandt te doen hellen, die handen slaen aen so vervallen saeck vande VVest-Indische Comp. **Domine Docter** nu sprechtje van een krachtige bystant aen de Comp. te doen / waer in Brasil / tot maintainue van hare Porten aldaer? wie heeft daer wat tegen? is dat niet alreede vast gheset? maer meenje om eenighe Jaeren langh een bloot van 24 of 36 oorloch schepen daer-en-boven Jaer in Jaer upt op de kust van Portugal te houden / en dien-bolgende met dat Rijck absolut te breeken / alle onse trafijcke daer mede af te snyden / onse groote visscherpe te rupneren / en te veroorzaken datter hondert groote Roovers op onse Straetbaerders sullen gaen passsen / ende dat al op de goede Gemeente te leggen / soo seg ick dat ghy met geen goede geest beseten zyt / als ghy dat drijft: **Godt wil de E. E. Regeringhe** van Amsterdam daer voor bewaren. 't Is oock de verkeerde wegh ingegaen / maer laet de Heeren Staten begaen / sy sullen wel maken dat de Comp. met gemoede alle eerlijke satisfactie gedaen sal werden / 't is niet hert lopen niet altijd te doen. Den Treves met Portugal gaet haest upt / en gelooft my Portugal sal ons noch al van doen hebben / men moet sijn slach waer nemen / ende soo Portugal al niet wilde / soo moetmen doorz Brachrijk dat sien te weech te brengen / of doorz andere middelen dat sien upt te wercken. Altijt den oorloch dient ons niet.

Nu komen wy tot het advys van de Heer Burg. Geelvinck / Die na 't seggen van desen West-Indische Comp. voor-spraek / gheseyt soude hebben: Myn Heeren ick ben van advys met de Heeren Burgemeesters, ende datter aen de VVest-Indische Comp. geen helpen en is: Is dat een doot-sonde dat hy sijn gheboelen uptert? staet hem dat niet by te doen? en wat is daer aen missept? Ist niet ooch-schijnelyck so? geven al de groote en menichbuldige assistentien aen de Comp. gedaen en dat al te vergeefs / sulcx niet te kennen? Is dese derde voor-slach wel van een hayz beter stof als de voorgaende? neense; Dat de Heer Burg. voortz van advys is: Dattet daerom beter is datmen hoe eer hoe liever accordere van de kust van Guinea, hy wil seggen / om alles op te stellen, op dat een yeghelijk mach varen daer hy wil. Is dat niet een nootsaeckelyck gebolch daer van? men segt ghemeene-lyck tijdt verlooren veel verlooren / de vreenide Patien nemen vast dat vaer-water in: en daer siet de Heer Burg. op / en sou dat gaerne beletten / en onse Ingesetenen die profijten toe-voegen. Voortz dat hy seyd dat de Stadt van Amsterdam niet alleen van dat advys is, maer dat oock die van Schiedam dat mede soo oordelen. Is dat niet de waerheyt? men wil arkar daer me spotten dat Schiedam hem tegen soo veel groote en machtighe Steden opposeert? maer 't is nochtans waer dat die Stadt een ghesont oordeel daer in heeft / als hem op de Portugaelsche Sout-handel en de nootwendigheyt van dien voor onse groote visscherpe beter als yemandt verstaende: men moet oock weten dat sy op 't gemeen sien / daer d'andere

re Leden breez ick meest op haer eygen of op eenighe harer Burgheren particulier sien / en daerom die saeck hooch drijven. Maer : men wil Schiedam mede beschuldigen / van dat het van een Burgemeester gheheel geregeert wert / ende dat die dat soo drijft om dat hy een Schip met harinck en touwerck na Portugal heeft gesonden : seecker de pot wil de ketel verwijten datse swart is. Lieve man swijght hier van by stil / 't waer te wenschen dat alle Steden 't exempel van Schiedam volghden / en een onpartijdich gesont advys gaven / watmen nu ter tijt in dese ghelegentheyt van saeckie best behoort te doen / namentlijk : Datmen de Portugies den oorloch sou aen doen alleen in Brasil , namentlijk datmen de Comp. daer alleen behoort te assisteren. En al wildemen dat nu so noch niet verstaen / so sal den tijdt noch komen datmen dat booz het best advys sal oordeelen nu gegeven te zijn / verwacht maer den tijdt / die is een goede meester die ons dat leeren sal.

Dese Oorlooghs en Compagnies Geck / brandende van spijt tegen alle die Heeren vande Regeringhe van Amsterdam / die swaerhoofdich zijn met Portugal te breeken / door een machtige Scheeps-armade op haer kust te senden / weet niet wat hy al aenrechten wil / om alle de selve by de goede Gemeente van Amsterdam suspect en gehaet te maeken / ja waert mogelijk om de selve met schande van 't Stadthups te jagen en uyt de Regeringe te schoppen ; soeckende alle de selve tot dien eynde booz een deel slecht-hoofden / malle gecken / jae broers / eygen-baetsoeckers / onverstandige buffels en diergelijcke personen booz al de wereldt uyt te krijten / die de plaets / die sy bekleden / niet waerdich zijn / gelijkmen dat insonderheyt siet by d'advysen / die hy voortaan stelt ghegeven te zijn / by de Heer Symon de Rijck , d'Heer Huydecoper , d'Heer Ian Cornelisz. Vlooswijk , d'Heer Roelof Bicker , d'Heer Pol en d'Heer Docter Lambert Reynst. Want in plaetse dat hy had behooren by elck sijn advys gestelt of verhaelt gehad te hebben oock des selfs redenen / die sy daer van hebben gegeven / tot bestinge van dien / so verhaelt hy datse in plaetse van sulcx te doen / d'eene dese en d'andere die malle praet tot haer groote schande soude by-ghebracht hebben / by foute van eenige goede redenen te hebben om haer advys daer mede t'onderstutten. Gelijck hy dan oock aen d'ander zijde ter contrarie sijn uiterste beste doet / om alle die Heeren op 't groot outaer te setten / te verheffen / te prijsen / booz extraordinaire wijze mannen en uytsteekende personen uyt te blasen / die 't nae sijn seggen met de Compag. houwen / of die van dat gheboelen zijn / datmen behoort om harent wil een nieuwen oorloch aen te nemen tegen Portugal / maer wat danck hy by de selve daer mede heeft verdient / kannen licht vernemen als men die hoort spreken : want inder daet doet hy alle de selve groot onrecht / jae blameert haer op 't hoochste en dat daer mede dat hy haer tot aenraders en Rutheuren soekit te maeken van soo een onchristelijck / barbaris / en dese Landen so ondienselijcke ja schadelijck werck. Doch dit overgheflagen laet ons voortgaen en de particuliere advysen vorder by der hant nemen en examineren.

De Heer Spmon de Rijck zijnde van adbps met de Heer Burg. Vicer/ dat de Compag. niet en is te helpen / soude/ nae 't seggen van desen Coppist vooz reden daer van gegeven hebben : Ja wel myn Heeren soumen nu weer dus drae in een oorloch comen, en wy zijnder noch qualijck uyt, myn dunct ick ben een man van 48 Iaren, en heb den oorloch al langer ghesien, als veel vaude Heeren alhier, ende weet beter wat den oorloch in heeft. *Antw.* Wat valt hier op te seggen tot verklepninge van desen goeden Heer ? seecker niet anders als dat het geen vol slagen reden is : 't Is waer/maer vol van substantie. Ten eersten seyt hy/dat hy een out ervaren man is/namentlijck van 84 Iaren. Ten tweede dat hy van d'oorloch goede experientie heeft/en ten derden / dat hy daer in veel van d'andere Heeren passeert. Drie pointen daer alle oude Raetsheeren in dierghelijcke ghelegentheyt haer mede beholpen/ ende die alle wijsse Raden hooch geacht hebben : Iae ick soude konnen vraghen/ of eenich Coninck of volck wel opt den Raet van haer alderoutste Raetsheeren mislucht is ? en of ter contrarie den Raet van haer jonghste Raets-luyden haer niet altijd qualijck bekomen is ? want dat heeft de Coninck Richabeam en het Roomsche volck beleest/en dient ons tot een exempel / dat wy mede behooren den Raet van onse outste Heeren te volgen en niet van de jongste/en dienvolgens desen nieuwen oorloch achter wegen te laten. Maer wat reden seyt desen Coppist dat desen Heer meer soude ghegheben hebben ? Dattet so met de crijch niet te doen is : dat daer te veel toe moet ; en onder andere oude Soldaten en geoeffent volck : Wel sijn dat redenen om daer mede te gecken ? en die Heer vooz al de werelt daer over een geck upt te krijten ? gelijck desen valsche Coppist seyt : seecker mijn dunckt dat het deftige redenen sijn / en diemen in veel Roomsche ende andere hooch vermaerde Krijchs-Oversten oracien vindt beschreven. Maer wat raet hier toe ? hy soude gesept hebben / dat hy noyt sin gehad heeft inde Combinatie : *Antw.* 't Is leugen/ en al hadt hy 't gesept/ so en wast noch niet bupten propoost geweest / also hy daer mee heeft willen seggen/ dat hy daerom geen sin daer in gehad heeft/om dat daer onder d'eeuwigheyt van onsen oorloch gesocht wiert. Dat hy niet de woorden ten cost niet deugen te kennen geeft. De vordere propoosten die desen Coppe schrijver verhaelt/ als had ick in den slach van Ingelmunster niet sulcken snellen paert gehad, dat ick het ontreden hadde, ick sou so lang den oorloch niet gehanteert gehad hebben. *Item* : Ick heb al de oude Cornels al ghekendt. *Item* : Ryhoven de Gouverneur van Bergen en ic hebbe dickmaels neffens menkaers zy geseten. *Item* : Ende Ruychhaver en Helling, die hier binnen, noch daer 't Bierdragers huysgen staet, wierden doot esteecken, die heb ick so wel ekent of wy broers waren. *Item* : Ick heb te lang met de Soldaten om-gegaen, terwyl ick Commissaris geweest ben van de monsteringh. *Item* : Nu lust het my niet om een Iaar levens 10 of 12 dat ick noch heb te leven. *Item* : Voor al myn dienst aen de Stadt ghedaen sou ick wel in stilte als Bewinthebber willen leven : Dat sijn al t'same enckele verdichte leugens/ niet waerdich eenighe verantwoordinge : wat kindt sou dat niet me so verstaen ? maer neen/ 't is desen Lasteraer maer ghedaen

om desen goeden ouden Heer en Raet van Amsterdam vooz sulcx af te schilderen als nae hier vooz heb gesept. En alle die hem kennen weten wel/ dat hy diergelycke redenen over hem heeft/maer op heel andere tijden/ als die wel te propoost komen.

Even op de selve wyse handelt desen Coppeerder met de Heer Hupdekooper/ op de welcke hy alle syn senijn soecht te werpen die hy in 't lijf heeft/ en dat alleen om dat hy tegen de Combinatie is geweest/ ende de Comp. van West-Indien nu in haer versoek tegen is/ twee doodsonden/ na 't seggen van desen man/ die niet en zijn te vergeven. Daerom heeft hy verdient vooz een weet niet ja geck en labroer of vooz sulcx als ick hier vooz heb gheseyt/ uytgeroepen en afgheschildert te zijn vooz de heele wereldt. En siet wat hy in deses Heeren advys noch wil seggen/ namentlijk dat de Heer Burg. Bicker vooz heeft de Compag. van West-Indien te dooden/ en dat tot voordeel van d'Oost-Indische Comp. soo om de Combinatie daer vooz te weeren als uyt wraeck-gierigheyt datse vooz desen daer na ghetracht heeft/ als zijnde grootelijcx te duchten/ dat d'Oost-Indische Comp. hy de selve in tijdt en wijle groote schade soude lijden/ openbare valsche leughenen/ en enckele verdichselen van desen bloedt; so wel in 't regart van de Heer Burgem. Bicker als dat de Heer Hupdekooper dat soude gesept hebben. Maer neen/ desen man ghelooft al watmen hem seyd alst maer tot nadeel van d'een of d'ander is die't niet met hem en houden: malle geck/ moet daerom desen Heer vooz sulcx hy u afgeschildert werden/ als hier vooren is gesept? met leugens hem verwoptende/ dat hy in plaets van syn advys te geven op't geproponeerde/ en syn redenen van dien/ den vollen Raedt verhaeldt soude hebben/ hoe dat Teuling syn Neef, en Spex syn Cosijn is. Item: Dat hy met haer dicvvils naer Goudesteyn en so na de Bildt is gegaen. Item: Dat hy nu daer tvvee Hofsteden heeft heel fraeytjes beplant. Item: Dat als de Comp. van VVest-Indien in Brasil vast vvas, datse dan lichtelijck met binnen schepen aldaer een bequaem treck-pat of een over-toom na de Zuyt-zee soude kunnen maecten, om van achteren in Oost-Indien te koomen, om die vaert heel te bederven. Item: Dat Mons. Vinckeboons den Architect dat eerst sou afteycken, dat hy wel dicwils daer op gelet heeft, dat waer de VVest Indische Comp. begint te nestelen, dat daer alles bedorven wort, en ten laersten dat hy niet en twijffelt of de Heer Burg. Bicker sal oudt Burgem. blyven: al t'samen so plompe en grobe leugens datmen se met handen kan tasten/ want een pupz-steecken geck en soude sodanige malle propoosten insodanige eerwaerde Vergaderinge niet uyt slaen/ ick late staen de Heer Hupdekooper/ als desen valschen Coppist ons nochtans gaerne soecht wijs te maecten. En al te sportelijck beschuldicht hy syn Ed. van lichebaerdigheyt/ als hy verhaelt dat die soude twee-voudich en tegen malkanderen strijdende advys ghegeven hebben/ namentlijk van de Comp. haer versoekt af te slaen/ op 't vast vertrouwen dat de Heer Burg. Bicker oudt Burg. sal blyven, of andersints haer te helpen volgens 't advys van de Heer Burg. van VVaveren, en kan ick my niet genouch verwonderen over deses mans groote bitter:

bitterheyt tegen desen Heer / hy moet hem boozsecker d'een of d'ander quade dienst gedaen hebben.

Nu koom ick tot het advijs van de Heer Jan Cornelisz. Blooswijck die desen liebe Coppist niet weet hoe hy hem schandelijck ghenouch sal tracteren / om dat die gheseydt soude hebben : Heer Burg. de V Vest-Indische Comp. is niet te helpen. *Item* : De Burgery is moe en mat van geven. *Item* : t Schat-ten en t scheeren sou nummernmeer een end wesen. Wel spreekt desen Heer syn meeninge niet recht upt ? staet hem dat niet by ? wat misdoet hy daer aen ? niet met allen / ist niet de vierkante waerheyt dat hy seyt ? want de Comp. kan in eeuwigheyt niet geholpen worden somen haer raet volcht en haer tegenwoordich versoeck toe-staet en volcht / heeft nu desen goe-den Heer daer me verdient / datmen hem ter saecke van die bespot ? en upt-roept booz een malle geck en booz een man die t eenemael op syn ep-gen siet ? ist wel te gelooven / dat hy in die eerlijcke vergaderinge vertelt soude hebben / dat hy te nacht te Cortehoef op syn Hof-stede gheweest was. *Item* : Dat de Turf geen gelt en gou. *Item* : dat hy daer geklaecht sou hebben / dat hy te VVoerden van d'erffenisse van syn Gerrit breur so veel most geven , en eyntlijc dat hy niet veel tegen t versoeck van de Compag. sou zijn , als hy verseeckert waer dat hy ten saecke van dien geen belastinghe sou lyden , maer dat het Landt de pen-ningen daer toe noodich op sou nemen , alwaer t tegen de penningh seshien. Al t'samen enckele verdichte leugens, maer t spijt desen Falsaris dat desen ouden Raedt met syn mede oude Confraters stemt.

Als desen Coppeerder of veel eer Copp-dichter syn gal oft senyn te-gen de drie booznoemde Heeren Raden / om datse tegent quaet voorstel van de Comp. haer hadden gestelt / heeft uptgespogen / en syn dingen daermede so wel meynit gedaen te hebben / dat haer advijs in geen consi-deratie sal komen : so kompt hy met syn ouden sancck wederom booz den dach/en tracht de C. E. Regeringe van Amsterdam op nieu tot syn booz-nemen te disponeren / ende dat met heel andere woorden als hy booz de-sen gebuycht heeft/op hope/so de boozgaende geen kracht genouch had-den / dat hy daermede de toehoorders soude bewegen/gebuijckende daer toe t advijs van de Heer Hendrick Dircksz Spiegel , seggende dat die soude gesept hebben. Mijn Heeren als ick bedenck en met ernst overweech hoe schendig dat de V Vest-Indische Comp. van de Portugysen bedrogen is, zijnde dat syn 27 reden. Antw. Weet ghy wel ghy Coppist wat ghy segt ? soud ghy daer wel reden van kunnen geven ? Ick meen wel neen / hebt ghy de Portu-gysen wel gehoozt in haer defentie ? hebt ghy wel gehoozt hoe qualijck dat sy bande Comp. getracteert zijn geweest ? en wat rechtbaerdige ooz-saecten sy gehad hebben om te revolteren ? daerom spreekt so bont niet meer / booz en al eer ghy beter gheinformeert zijt ; De Wijsman leerde syn Zoon eerst seecker van een saeck te zijn eer hy daer van sprack. Maer genomen de Portugysen hadden de Comp. al schendich bedrogen / wat gaet den Staet van t Landt dat aen ? niet met allen / veel min vermacht die dan haer dat so veel aen te trecken / als ghy wilt dat sy sal doen ; maer laet hooren wat segje meer : En dat den roem en luyfter van het heele Lant daer

door verduystert sal werden, zijnde sijn 28 reden. Antw. Wel wat raecht d'actien of d'affronten die de Comp. lijt of aenghedaen wert den Staet van 't heele Landt? seecker niet niet allen / maer die gaen haer alleen aen: Och hoe gaerne soudemen dat nu so duyden / maer neen ghy komt daer niet toe / den Staet is te wijs / en sal haer sulcke fluytges niet inde handt laten steecken / jae ick seg ter contrarie / dat den roem en lusten van het heele Landt daer dooz verduystert sal werden / datse u saecke soo hoogh aentrecht / als ghy gaerne saecht. Noch hoor ick u seggen / Dat alle Potentaten den wegh sal werden gewesen en de mont waterich gemaect, hoe wy int best vande Vrede ende inde gewenste ruste, door partiaelheyt ende tweedracht diemen altoos in de Staet, ende tusschen Stadt ende Stadt sal connen zayen, sullen connen worden t'ondergebracht. sijn 29 reden. Antw. Desen kakelaer schaemt hem niet alles by te brengen wat hem boozkomt oft fluyt of niet: en wie is d'oorzaeck van desen twist en tweedracht? ist niet de Compag. met al hare aenhangers? die den Staet van 't Landt niet ghewelt dese nieuwe oorloch aen placken willen / en dat sonder fundament / en acht ghy die twist so groot en van so groote consideratie? Ick seecker niet / laet eenich Potentaet daer op het eens met ons beginnen / ick wil hem wel verseecken dat hy 't hem niet bedancken sal / noch dat niemandt na hem veel lusts sal hebben die wegh te gaen / noch dat sijn mondt waterich sal worden / om ons t'onder brengen. Och vriendt! waer mede moochje doch u hoeft breecken? Noch derst desen man seggen: Ende geconsidereert ooc dat de schade hier in dese Stadt door die schelmse verraderye van Port. van ons selfs 't sy aen Ouders, Broeders of Bloedtvrienden op 't hoochste is raeckende, en noch meer luyden nu noch met hoopen staende hier nae sal doen breecken ende t'ondergaen. Syn ontfeggen: Ant. 't Is onwaerachtich dat Amsterdam de verraderye van Portegal / of de schade vandien directelijck raecht / de selve geconsidereert als een mede lidt van den Staet van 't gemene Landt / maer wel de particulieren / daerom maecht beter onderscheydt als ghy spreekt in de vergadering van de Stadt of 't Landt: want als een mede-burger geconsidereert / segt gy dat wel: maer als een lit bande geringe qualijck. Noch seyd hy: Datter noch meer luyden met hoopen staen, die nootfaellicke sullen moeten breken en ondergaen, so men de Comp. niet helpt. Al meer zy ouden praet: Ant. Wat luyden doch? vrient ghy raest: ghy weet niet wat ghy secht / u seggen is sonder bewijs. Neemt dat het Landt den oorloch tegen Portugael aen-neemt / van waer zullen die daer dooz geholpen werden / die by foute van dien anders zullen moeten faileren? onthindt my de knoop eens; ick weet ghy kont niet / en met dees beuseligen soecktmien den Staedt te bedriegen: maer ick hoop't zal haer niet lucken. Dat de west-Indische Comp. een groote welvaert in de Stadt bracht, dat geloof ick mede / so deed' de boozgaende Trebes mede / maer daer nyt en volchde niet datmen deselve moest continueren / en hondert alsulche exempelen / soude ick u kunnen boozleggen / ghy onderscheyt 't ghemeen niet van 't particulier / ende daerom fluyt u conclusie int alderminste niet:

niet : Datmen om redenen by u hier vooren verhaelt en by de Heer Tulp gededuceert : de behulpelijcke hant aen de Comp. met alle ernst behoort te slaen, en op het spoedichste met alle ander leeden dencken op een vigoreus secours, en bestante macht van scheepen op de cust van Portugal te senden, ende voor al de werelt door een manifeste bekent te maecken de wetticheyt van onse wapenen, ende het listich beleyt van de Portug. Want als meermaels ghesepdt / de West-Indische questie en gaet directelijck ons (dat is den Staet van 't Landt) niet aen. Maer desen geintresseerde niet al syn aenhangers soude ons / dat is den Staet / dat gaerne wijs maecken. Dat syn Bedziegers !

Belachelijck ist dat hy sepdt. Ende also ick doch uyt de advysen van de vorsittende Heeren, die van contrarie gevoelen zijn, niet hebbe hooren seggen noch by-bringen, eenige redenen of sy sijn genoechsaem en beter vvederleyt by de Heer Tulp, soo sal ick &c. den armen bloet / prijs hem selfs / want hy heeft het van doen : maer hy weet niet dat eygen loff stinckt. Wat reden heeft hy hier vooren bygebracht die niet grondich wederlept zijn ? suer datmen niet seggen mach dat ghy een halve reden hebt / om u questie goet te maken : ende geef ick alle verstandige dat te oordeelen.

Maer laet ons hooren wat deesen Coppist / op den naem ende onder 't advijs van den Heer Cock hy brenghet. Als ick de vvaerheyt sal seggen mijn Heeren, 't is al vry vvat guyte-verck met die Portugies. Ant. Neemt dattet so is / wat gaet dat den algemeenen Staet aen van 't Landt ? raecht dat niet alleen de West-Indische Comp. ? Ergo u conclusie sluyp al wederom niet. Alffer niemant vvyser vvas als ick, ick sou hem oock al op sen Cornelis spreekende, moeten moris leeren, en Spec-Jan eens op syn cust gaen besoecken. Godt loff datter wyser luden aen 't Roer staen / als desen Coppeerder en de syne / die onsen Staedt maer soecken te rupneren.

Maer hoort wat hier voorgeflaghen wert: Maer ic sou niet verstaen te langden. Hy wil raden maer een Zee-bloot uyt te rusten / om daer me op de kust van Portugal te gaen. Maer ick vraeg hem of hy de kust wel kent ? en of hy wel weet dat in de maent van Octob. Novem. Decem. Janu. Febr. en Maert op de kust geen scheepen houwen kunnen ? waer toe die dan daer heen gesondē om de maets die anders te winter leech sullen lopen / aen de kust te helpen / met stil inde Bay van Calis te leggen / en de Sonner te verwachten / weet ghy oock wel mijn vriendt datter tegenwoon dig geen slechter advijs kan gegeven werden / als dat vooz de Com. nor / schadelijcker vooz 't Landt en de particulieren van dien ?

Doch desen Coppist hem selven in 't schryben bedenckende / spot selfs met syn advocaet / de Heer Cock / en schelt hem uyt vooz een rechte weeteniet / en een malle geck ; fraeye stucken / van soo te gecken met soo een persoon van qualiteyt. Ick schaem my te hooren dat hy soude ghesepdt hebben. Dat de Portugysen te erg zijn ; datse al de hase-paetjes kennen : Datmen ons volc als het de schric in 't lijf krijcht, niet en kan aen de man crygen, alse eens vervaert ghemaect zijn : Dat hy dat al te vvel siet als hy altemet savonts de ronde doet, ende insonderheyt : Dat hy hem voorts confirmeert met het advijs van

Burge-

Burgemeester Graef, die noch acht stemmen achter hem sat; al t'samen pynce en valsche logens / alleen gheintenteert om desen Heer voor al de werelt sodanich af te schilderen / als ick heb gesept. Hoep! wat schandelycke daedt.

Comende nu tot het advijs van de Heer Burg. Bas / die desen logenachtighen schryver mede tot de Comp. van West-Indien voor-spzaeck maecht / laet ons eens hooren hoe dit luyt: Ja mijn Heeren ic vveet de noot van de Comp. en comter geen hulp, soo isse verlooren. Ant. Sy had moghen maecten en beter roesten datse in sulcken noot niet had gekomen; 't is haer eygen schult: sy is genoegh gewaerschout geweest: de hulp die sy eyscht is 't Landt haer niet schuldich / oock 't Landt ongheraden ja op 't hoogste schadelijck / en van te groote consequentie: andere en beter hulp isser als dese diemen eyscht; de Zeeusche Raedt slacht alle haer voorgaende / sy dencht niet / is vol van particuliere sucht / en soomen die volcht so salmen 't hier naer al te laet beklagen: 't waer thienmael beter de Comp. verloren te laten gaen al die gebolcht. Maer wat seydt desen Coppist meer? Dat dan het Landt ooc een van syn armen sou verliezen. Antw. Armen bloedt! u bloedt seggen gelt niet / geeft reden daer van / maer die hebt ghy niet / seecker sou 't Landt geen beter armen hebben / soo waster ellendich me ghestelt: maer 't is hem te vergeben / hy weet niet wat hy seyt / en geeft sijn onberstandt selfs te kennen / als hy seyt / oft dan wel ghemaeft sal zijn en weet ic niet, voorseecker verstaeye 't niet / maer ick denck je sit met een deel actien belammert / en datjet daerom so hert drijft op dat die daer door thien of twintich ten hondert soudent opslaen / en u also van schade bezopen.

Wat de Heer Elbert Pater aengaet onsen Copp-schryver wel wetende dat hy op den naem van desen Heer / als selfs Bewindthebber zijnde / niet veel soude konnen by-brengen tot voordeel vande Comp. dat slot of credit hadde / so brengt hy op des selfs naem niet anders in als Ic wou wel dat alle dingen wel waeren, en dat de Heeren malcanderen verstonden, ic ben belo goet voor de Comp. woorden daer niet in en steekt om hier te debatteren.

Laet ons nu 't advijs van de Heer Joris Backer by der hant nemen / die na ons Schryvers seggen destige redenen soude hebben by gebrocht / en de selve eens by 't licht van den dach gaen besien / als / Ick can niet anders sien of de Comp. van VVest-Indien is seer schendich vande Con. van Port. bedrogen: Antw. Daer slaen ick al grooten twijffel aen / ick hoor u wel seggen / maer niet bewijzen / en ismen schuldich u om u schoon aensicht te geloo ben? dat ghy de rechte gelegentheyt wist hoe 't hem alles toeghedragen heeft / ghy sout so niet spzecken / maer ick denck ghy hebt van u Vrient niet anders gehoord. Ghy segt: Alhoewel het verre gecomen is met haer verloop, so dunct my isser noch wel reders aen, ende helpen: Wats waer / maer men mojt geen Zeeusche raet volgen / die dencht niet / en ghelijckse minnermeer pet gebogen heeft / maer Hollandtsche raet / en insonderheyt Amsterdamsche die is onpartijdichst en daerom oock de beste. Maer wat is u voor?

u oorlooch ? Datmen op het spoedichste 24 bequame schepen gereet maect, of schoon den Ambassadeur al weder quam met presentatien en ghenegentheyt van te willen handelen, en also met den degen in de vuyt accorderen, want men heeft gedurich gesien, dat so haest alser een scherpe resolutie by de Provintie van Hollandt heeft schynen te willen vallen, dat hy altoos beter coop gegeven heeft. **Ant.** Hier vooren is meermaels aengewesen dat die oorlooch niet en deucht/ en is daerom niet noodich dat op nieu hier wederom te doen / soo soude oock Portugal eben soo veel haer daer van ontfetten als d'oude luyden van de molochten inde hoven : Om Portugal bang en verbaert te maken / daer sien ick nu niet veel raets toe/ nu sy haer Brasilsche Comp. heeft opghe-recht : te meer om dat sy by openbaer oorloch tusschen ons en haer/ ons so veel schade kan doen als wy haer / en wat ist noodich met de degen in de handt te accorderen ? laet de Compag. haer eysschen eerlijck instellen/ 't ackhoort sal wel getroffen werden/ sonder dat daer-en-boven vermogen de Heeren Staten dat nae mijn oordeel niet te doen/ want als meermael geseyt/ het Gemeen is aen 't particulier soo veel niet verbonden. Maer ick bid u mijn Heer/ waer heeftmen dat gedurich gesien, dat hy altoos beter coop ghegeven heeft alser een scherpe resolutie voor handen scheen te zijn. Want ick weet maer van eens/ namentlyck/ als men sprack van groot secours dat over ontrent anderhalf Jaer na Brasil is ghesonden / en wat miraechel heeft dat ghedaen ? secker gantsch geen / en soo sout nu wederom gaen/ als men u raet volchden/ daerom en is die gantsch niet geraden : eben so slechten reden ist die hy by-brengh om de Regeringe van Amsterdam te bewegen tot syn voornemen / zijnde dat syn 29 argument / namentlyck/ Ende dunct my dat dese Stadt voor al tot alle expeditie te water behoorde te inclineren, om het leven inde negotie, die daer aen vast is, en om dat de luyster van dese Stadt is gecomen en tot noch toe aengegroyt, en staende gebleven door den Coop-handel ende Scheep-vaert. **Antw.** Wel so heeftmen dan qualijck gedaen na u seggen / datmen Vrede met Spaengien ghemaect heeft / want daer door is gecesseert de equipage of uptrustinge van so veel oorloch schepen. Wy segme eens/ wat proffijt sou de negotie van Portugal / de sint Wese-soutvaert / de Straets-handel / den handel op Spaengien onse groote Disscherpen en consequentelijck oock den handel en fabrijke van veel on-ser manufacturen upt die equipage trecken / alsoe daer door alle t'samen ghenouchsaem bedorben soude werden ? een lieve raet/ een schoon argu-ment/ je meuchter geerne me proncken.

Het adbps van de Heer Cornelis Jacobsz. Waver / sal ick over slaen om dat hy geen reden geeft van syn seggen. Myn Heeren als ick nae de con-scientie sal sprecken, so dunct myn datmen de Comp. niet behoorde so te verlaten, ic sou verstaen datmen se sou helpen. Noch oock dat hy sich niet en verklaert op 't geproponeerde van d'upsettinge van 24 oorloch schepen. Anders wie en verstaet niet datmen de Comp. behoort te manteneren en te hel-pen / doch behoudens d'eer en reputatie en welbaert van desen Staet of d'algemeene welbaert van dien.

Maer wat brengh desen Coppiſt al meer by op den naem van de Heer Franck vander Meer / namentlyck dit : Myn Heeren 't is noch tijdt en men can de Comp. helpen : wie ontkent dat ? maer niet ſo ghy 't gaerne ſaecht / u Zeeuſche raedt deucht altydt daer niet toe / maer ſomen die int werck ſtelde ſo ſout noch al erger en erger daer me worden / ſiet op de voorgaende Zeeuſche voorſlagen. Wat ſeyt deſe man meer : Alſt de Heeren Burgemeesters maer en belieft : maer d'oudſte en wiſte Burgemeesters verſtaen dat ſo niet / die ſien dat werck wat dieper in / en waert dat ghy ſo grooten intreſt in de Comp. niet en hadt / ghy ſout mogelijk oock beter verſtant hebben / maer waer toe deſe rediten ? ghy brengh niet nieuws voor den dach. Oock als ghy ſecht : Dat ghy de verraderye van den Con. van Portugal niet ſout connen verdragen. Antw. Ja / waert dat den Staet van 't Landt het eygentlyck betrefte / maer nu gaet dat de Comp. aen / eben ſoo weynich als het Landt betrefte de queſtien die de Ooſt-Indiſche Comp. in Ooſt-Indien gehad heeft met ſo veel groote en machtige Potentaten / eben ſo weynich toucheert haer de queſtie die de Weſt-Indiſche Comp. met Portugal en die van de Bahia heeft ; en ich braech u / hoedanich hebben haer de Heeren Staten Generael gedragen inde queſtien en zaken van de Ooſt-Indiſche Comp. Ant. niet anders als Middelaers / en ſo behoorden ſy inde queſtie vande Weſt-Indiſche Comp. haer mede te dragen. Dat deſen bloedt deſen Heer doet ſeggen / Dat den Staet vant Landt daer is aengelegen, Te weten datmen Portugal / als verſocht wert / op 't lijf valt / dat is een openbare logen / en hier booren klaerlyck ter contrarie betoont.

Nu laet ons gaen en eens beſien de redenen die deſen Coppeerder op de ſchouderen van de Heer Burg. Graef leyt : die ſoude gheſeyt hebben / na ſyn ſeggen : Myn Heeren, de ontſtelteniſſe ende bedroefheyt vande meeste Burgers en Cooplyuden is ſeer groot in deſe Stadt, over de ſchade die yder lijft of ſelfs of ſyne Vrienden. Antw. Dit is al wederom den ouden ſangij / en lang beantwoort / maer neemt dat de halve Stadt van Amſterdam afgebrandt was / en dat daer over met reden de meeste Burgers en Cooplyuden daer over ontſtelt en bedroeft waren / maecht dat een argument dat den Staet van 't Landt dat ſchuldich is te repareren ? geensints / die ſchade gaet de particulieren aen. Van gelijcke ſtof is dat hy ſeydt door den ſlimmen handel vande Portugyſen : want de Compag. was de wacht bevoolen / 't gong haer aen / ſy hadde mogen beter toefien. Dat hy daer nae raedt tot het equiperen vande 24 ſchepen ende noch daer-en-boven van tien anderen, en 't ſelve wederom met nieuwe opgeſochte woorden voor ſtelt en op pronct dat dunckt my niet noodich meer te debatteren en te beantwoorden / alſo hier booren dat overbloedich is gedaen. Eben ſo weynich ſluyt het dat hy deſe wtruffinghe hier op fondeert : Om datmen door de wapenen moet trachten weder te krygen, dat met ſchoone woorden niet en ſal becomen werden, ja al kondemen praten gelijck Brugman. Antw. Wat wilt ghy weder hebben ? 't heele verlooren Nederlandts Brazil ? heel Angola ? en 't Eylandt van St. Tho-

St. Thome & Basil sult ghy hebben/maer 't andere niet/ dat sal u Portugal niet weder gheven al waert dat ghy hondert schepen upt-rustede: doet wat ghy wilt / ghy sult niet meer krijgen als den vyen handel aldaer/ volgens 't contract met Mendoca gemaect/ meer komt de Comp. oock niet toe/ sy heeft oock niet meer van doen/ ende verklaert u dat ghy daer op sluyten wilt/ ghy sult wel haest d'ackoozt zijn: maer neen ghy soecht het ackoozt niet/ maer het vier van on-eenicheyt meer en meer op te stoocken/ om daer u pzoijt mede te doen: en zyt so blindt gelijk oock al u Zeeusche Confraters of so opstinaet dat ghy niet en siet of sien wilt/ dat so ghy langer wacht al sulcke conditie aen te gaen / dat ghy op 't lest blijdt toe sult zijn d'actie vande Comp. te verkoopen. Wat de rest aengaet dat desen Heer soude gheseyt hebben / alsoo daer niet substantieels meer in en steecht/ sal ick om kortheyts halven overslaen.

Aengaende 't addys van d'Heer Nicolaes Bicker Jacobsz. om dat die soude gesept hebben: Dat al het gelt in't water ghesmeten sou zijn datmen aen de VVest-Indische Comp. te kost leyt, so is desen Coppist daer over so verstoort/ dat hy niet en weet hoedanich hy hem sal affronteren / beliegende hem dat hy soude alle die vande Comp. voor een hoop kaele bruyers uptghekreten hebben/ en die gedurich gemaent ende geexecuteert worden / 't geene onwaerachtich is/ voorts seyd hy niet meer als de waerheyt aengaende de onkosten/als men daer me soodanige Bloot sou upt-rusten.

Belangende 't addys van de Heer Witsen/ alsoo desen Schryver niet nieuws op deses Heers tytel by-brengh/ so valt daer oock niet op te seggen.

Comende tot de stem van de Heer Corn. de Wy/ die dupdt desen manna/ dat hy gesept heeft: Al ben ick Bewindthebber vande Oost-Indische Comp. so dunct my soud het sondt en schand zijn, datmen de Capitalen van so veel onnossele en schamele VVesen en VVeduwen en so menich bedruet huyshouden van Godsalige Predicanten en Ouderlingen en vrome Burgers so ten instal en verderf sou maken, daermen met een eenich goede resolutie die dadelijck de helft kan doen beter worden: Zijnde dit sijn 30 reden. Antw. Wie en sou de Comp. niet geerne geholpen sien? maer die eenighe resolutie diemen wil datmen sal nemen / dient eer om de saeck van de Comp. desperaet te maecken/ als te helpen/ behalven dat het soud en schand soude zijn vooz den Staet van 't Landt die int werck te stellen/ oock andere kosten verlooren/ met soetheyt/ vooz intercessie van de Heeren Staten Generael moet den vervallen Staet vande Compag. geholpen werden/ en niet vooz een nieuwen oorloch met Portugal aen te nemen / die is te vol van veel swarigheden/ so sluyt dan dese reden oock niet/ het welke desen Coppist oock wel siende/ daerom desen Heer vooz sijn slechten dienst gaet beschimpen/ seggende: VVat aengaet die binne-vaert daer myn Confrater Huydecooper af spreekt, dat most niet wesen, ick sou versoecken datter Commissarisen vande Oost-Indische Comp. na toe soude ghesonden worden om inspectie oculaer te nemen: daer upt datmen kan afnemen / datmen noch niet alle die Heeren hier naemaels sal gecken/ die haer beste gedaen hebben vooz de Comp. en dat/ dat haer loon

loon sal zijn : ick laet staen dat desen openbaren logen niet waert is eenige beantwoordinge.

Maer de Heer Poll die heeft het in desen Coppisten sin al te seer verpeutert/ om dat hy met de Compag. niet en soude gheadviseert hebben/ ende daerom soude hy gesept hebben/ 't Syn maer een hoop St. Stevens geusen, ick kender noch al veel vande O teyckenaers, hebben syer gat verbrandt, sy meugen op de blaren sitten, leugens met hoopen/ die Heer is te wijs om op die tydt al sulcke woorden te spreken/ maer siet soo soeckten alle eerlijcke Magistraets personen te afronteren die niet niet dese dolle en onberstandige menschen nie willen stemmen/ en van de saeck bande Comp. een questie van Staet willen maken/ om meerder swarigheyt vooz te komen.

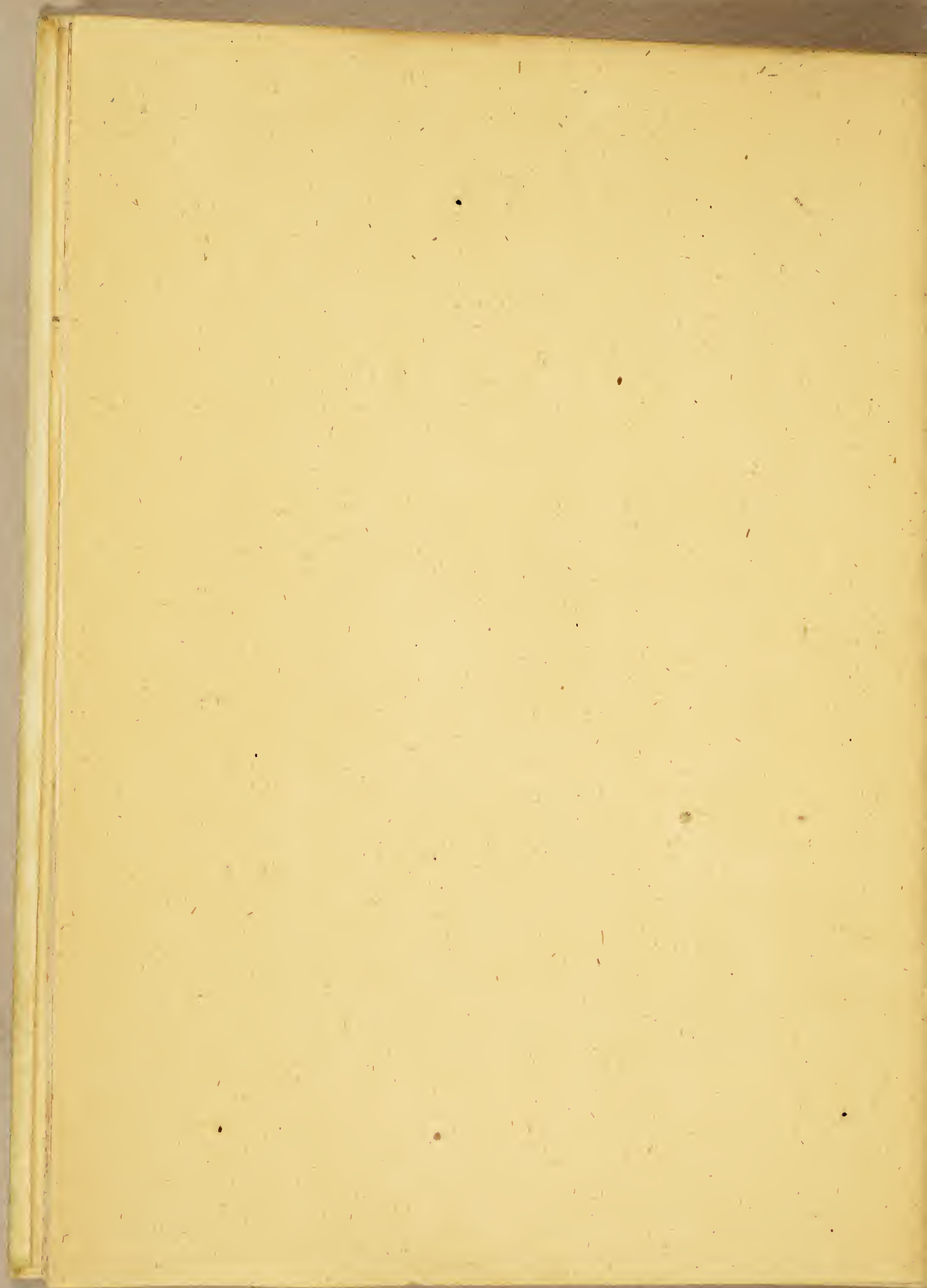
Int advys van de Heer Gezrit Keinst / niets zijnde om te debatteren sal ick het selve overslaen.

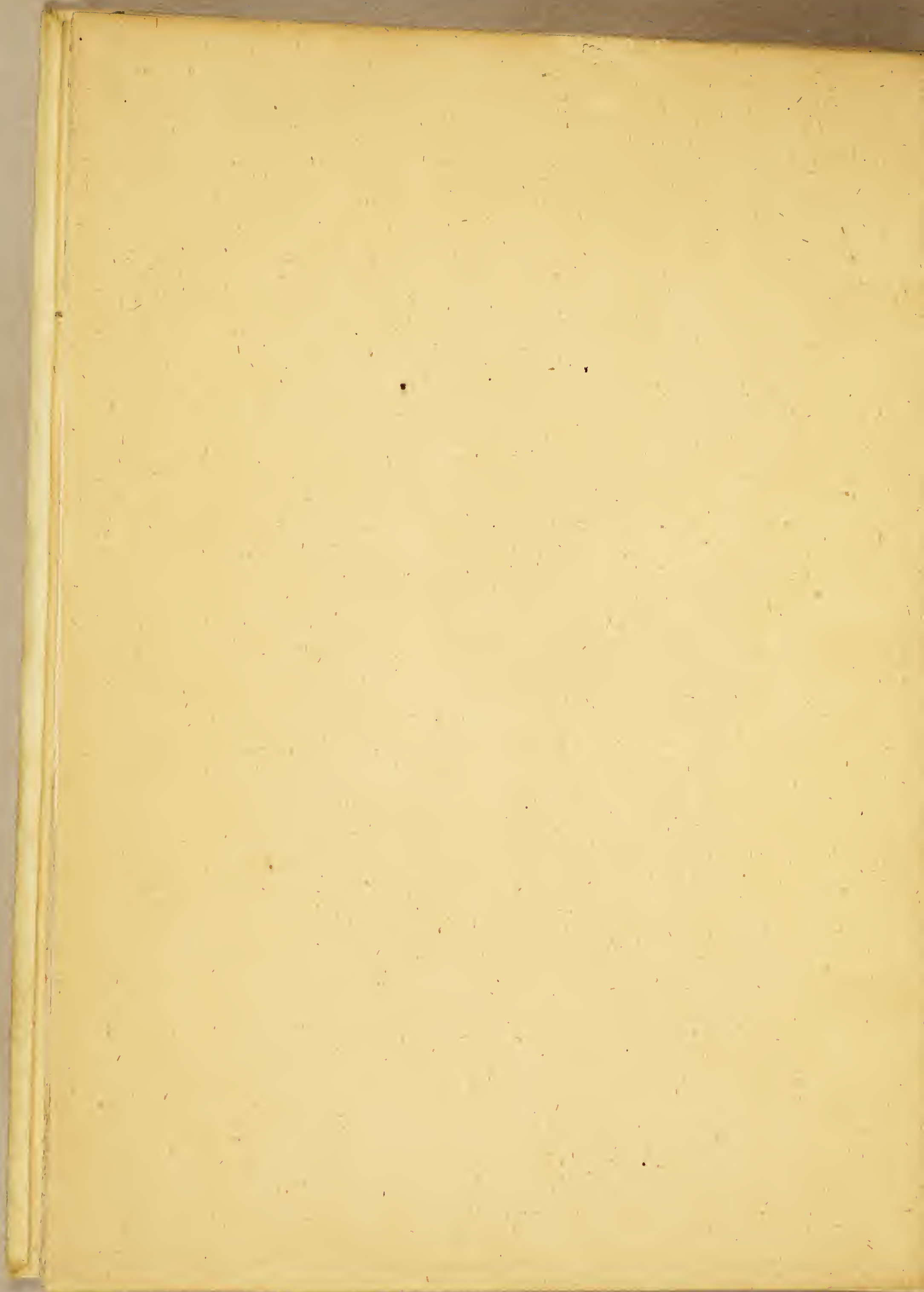
Gelijck oock de advysen bande Heer Barent Schellinger en de Heer Simon van Boorn/ om gelijcke redenen.

Wat het advys bande Heer Cloeck aengaet/ dat die gesept soude hebben dat het malligheyt is te dencken dat de Comp. niet te helpen sou zijn, dat segg ick oock/ maer meent desen Heer vooz het voozgeslagen middel/ soo segg ick dat het malligheyt is sulcx te dencken. Dat hy voozder heeft gesept/ Coningen, Staten ende Republiken laten geen dingen om de kosten, al wat sy belevene kunnen hoopen sy te bezeylen, ende als die maxime by apparentie had moeten waer wesen, wy hadden hier niet geseten, is int alderminste niet waer noch waerschijnelijck/ die Heer is al te wijs en voozsichtich en al versien- de en al te groote Liefhebber bande Vrede ende ghemeene welvaert/ om so te spreken/ ende so te adviseren in soodanige gewichtige sake/ als daer is om een heel nieuwen oorloch aen te gaen.

Dat de Heer Cornelis van Bronckelaer/ soude ghesepst hebben/ dat hy hem niet genouch konde verwonderen vande slechte redenen van die tegen de voozslach vande Comp. hadden gheadviseert, ende insonderheyt die het secours vande Comp. willen binden ende of toestaen of achterhouden door insicht ende verdienste van perfoonen, alsoo het selve behalven de impertinente, noch is sich selven tegensprecken, en een gepretendeert quaet met erger te willen straffen. Antw. Al mede leugens met hoopen/ desen Heer weet wel beter/ en dat de Comp. niet en meriteert datmen om haerent wille wederom in een heel nieu overzeesche oorloch sou treden/ daer hoozt al te veel toe / dat is van te groote consequentie.

De voozdere Heeren Raden als de Heer Doctor Lambert Keinst/ ende andere niet hebbende geadviseert/ daer op pets te seggen valt/ sal ic daer mede oock afbrecken/ en den Leser het oordeel bevelen/ van 't geene tot voozdeel van de voozslach vande Compag. is ghesepst en daer tegen/ niet twijffelende of alle Liefhebbers so wel vande Comp. als 't gemeene lant sullen niet my vooz best binden/ datmen ter sake vande Comp. den algemeene Staet van 't Lant niet en behoort in een nieuwe sware oorloge te werpen die ons mogelijck swaerder sou vallen als die wy met den Con. van Spaengien gehat hebben. E N D E.

F 649

E 96

